

**ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ**

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2008

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος

- 1. Γνωστοποιήσεις**
- 2. Άδειες**
- 3. Παράπονα /Υποθέσεις**
- 4. Έλεγχοι**
- 5. Ενημέρωση / Εκπαίδευση**
- 6. Νομοθετικές Ρυθμίσεις**
- 7. Συμμετοχή σε σεμινάρια/
συνέδρια του εσωτερικού**
- 8. Διεθνείς Δραστηριότητες**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ:

- I. Έντυπο Γνωστοποίησης κλειστού
κυκλώματος βίντεο-παρακολούθησης**

YEAR REVIEW

Πρόλογος

Η παρούσα Ετήσια Έκθεση αναφέρεται στις κυριότερες δραστηριότητες του Γραφείου μου κατά τη διάρκεια του 2008.

Αυτές αφορούν τις συνήθειες δραστηριότητες, εξέταση Γνωστοποιήσεων που υποβλήθηκαν για τη σύσταση και λειτουργία Αρχείου και/ή εκτέλεση επεξεργασίας, έκδοση Αδειών Διασύνδεσης Αρχείων και Διαβίβασης προσωπικών δεδομένων σε τρίτες χώρες, τους ελέγχους που διενεργήθηκαν και τα παράπονα που εξετάστηκαν.

Ταυτόχρονα συνεχίστηκαν οι διαλέξεις λειτουργιών του Γραφείου μου στην Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης και την Αστυνομική Ακαδημία και σε άλλες επαγγελματικές οργανώσεις καθώς και Τμήματα της Δημόσιας Υπηρεσίας.

Έχοντας υπόψη τη σημασία που δίνεται στην ενημέρωση του κοινού για τη νομοθεσία και για τα δικαιώματα που δίνονται στους πολίτες, καθώς και για τους κινδύνους που δυνατό να συνεπάγεται η χρήση των νέων τεχνολογιών, ιδιαίτερα σε ότι αφορά τα παιδιά/ανήλικους, είχαμε διαθέσει σε σχολεία μέσης εκπαίδευσης, κολέγια και Πανεπιστήμια το φυλλάδιο που το Γραφείο μου είχε εκδώσει το 2007 σχετικά με τη χρήση του διαδικτύου και των κινητών τηλεφώνων.

Όσον αφορά τους ελέγχους, οι οποίοι στόχο έχουν τον εντοπισμό αδυναμιών και/ή παραλείψεων κατά την εφαρμογή του Νόμου, έγιναν έλεγχοι στα Νοσοκομεία Αμμοχώστου και Λεμεσού και συνεχίστηκε η παρακολούθηση της υιοθέτησης των εισηγήσεων μας σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων στο Νέο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας καθώς και στο Μακάριο Νοσοκομείο. Συνεχίζεται δε η ενημέρωσή μας ως προς τη λειτουργία του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Υγείας στο Νέο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας.

Με τον ίδιο στόχο και με αφορμή τηλεφωνήματα και παράπονα πολιτών αποφασίστηκε η διεξαγωγή έρευνας στις τράπεζες που δραστηριοποιούνται στην Κύπρο μέσω ενός ερωτηματολογίου και ζητήθηκε η υποβολή των εντύπων που χρησιμοποιούνται από αυτές για την προσφορά υπηρεσιών και για πρόληψη προσωπικού. Μετά την αξιολόγηση των απαντήσεων θα υποβληθούν εισηγήσεις στις περιπτώσεις όπου ήθελε φανεί ότι η πολιτική και οι πρακτικές που ακολουθούνται δεν συνάδουν με τη νομοθεσία.

Σε επίπεδο Ευρωπαϊκή Ένωσης, έχει αποφασιστεί από την Ομάδα Εργασίας του άρθρου 29 η διεξαγωγή του δεύτερου συντονισμένου ελέγχου σε όλα τα κράτη-μέλη, που θα αφορά την εφαρμογή της Οδηγίας 2006/24/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15^{ης} Μαρτίου 2006 για τη διατήρηση δεδομένων που παράγονται ή υποβάλλονται σε επεξεργασία σε συνάρτηση με την παροχή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή δημοσίων δικτύων επικοινωνιών και για την τροποποίηση της Οδηγίας 2002/58/EK, οι διατάξεις της οποίας έχουν μεταφερθεί στο νόμο περί Διατήρησης Τηλεπικοινωνιακών Δεδομένων με Σκοπό τη Διερεύνηση Σοβαρών Ποινικών Αδικημάτων του 2007.

Η ίδια Ομάδα δίνοντας ιδιαίτερη σημασία και προσοχή στην προστασία των προσωπικών δεδομένων των παιδιών, ετοιμάζει σχετική Γνωμοδότηση, η οποία θα

αποτελέσει τη βάση για ενημέρωση και καθοδήγηση τόσο για τα σχολεία όσο και για κοινωνικές υπηρεσίες και άλλα οργανωμένα σύνολα.

Όσον αφορά τα θέματα δικαιοσύνης και ασφάλειας, το Γραφείο μου παρακολουθούσε τις εξελίξεις με τις διαδικασίες υιοθέτησης:

- της Απόφασης Πλαίσιο 2008/977 ΔΕΥ του Συμβουλίου, για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τυγχάνουν επεξεργασίας στο πλαίσιο αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις, και
- της Απόφασης 2009/615/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 23^{ης} Ιουνίου 2008 σχετικά με την αναβάθμιση της συνεργασίας, ιδίως όσον αφορά την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και του διασυνοριακού εγκλήματος,

οι πρόνοιες των οποίων θα πρέπει να μεταφερθούν στην εθνική νομοθεσία το 2009/2010.

Παράλληλα με τις εποπτικές μας δραστηριότητες συμμετέχουμε και παρακολουθούμε τις εργασίες των επιτροπών και οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Συμβουλίου της Ευρώπης, αποκτώντας εμπειρίες, πρακτικές και καθοδήγηση για μια όσο το δυνατό πιο εναρμονισμένη με τις σχετικές Οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης εποπτεία της εφαρμογής της νομοθεσίας για την προστασία των προσωπικών δεδομένων.

Μέσα στα πλαίσια των δυνατοτήτων της Υπηρεσίας μου, που περιορίζονται από το χαμηλό προϋπολογισμό και την ανεπαρκή στελέχωση του Γραφείου μου με κατάλληλα προσοντούχο προσωπικό, θα συνεχίσουμε την προσπάθεια για πληρέστερη ενημέρωση του κοινού και για την επίτευξη ψηλότερου επιπέδου συμμόρφωσης από τους υπεύθυνους επεξεργασίας.

Είναι σ' αυτό το σημείο θετικά τα αποτελέσματα έρευνας* που διεξήχθη το 2008 στα 27 κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατ' εντολή της Γενικής Διεύθυνσης για τη Δικαιοσύνη, Ελευθερία και Ασφάλεια αναφορικά με τις αντιλήψεις, τόσο των υπεύθυνων επεξεργασίας όσο και των υποκειμένων των δεδομένων, για την προστασία των προσωπικών δεδομένων στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Γούλα Φράγκου,
Επίτροπος Προστασίας Δεδομένων
Προσωπικού Χαρακτήρα

Ιούλιος 2008

---

* Τα αποτελέσματα της έρευνας βρίσκονται στην ιστοσελίδα του Γραφείου μου κάτω από τα «Θέματα που ενδιαφέρουν».

1. Γνωστοποιήσεις

Το άρθρο 7 του Νόμου 138(Ι)/2001 προβλέπει την υποχρέωση υποβολής Γνωστοποίησης στο Γραφείο μου από τους υπεύθυνους επεξεργασίας για τα προσωπικά δεδομένα που συλλέγονται και επεξεργάζονται και για τα αρχεία που περιέχουν προσωπικά δεδομένα που διατηρούν.

Το 2008 υποβλήθηκαν Γνωστοποιήσεις για σύσταση αρχείου/ έναρξης επεξεργασίας ως ακολούθως:

Κατηγορία	Αριθμός Γνωστοποιήσεων 2008	Συνολικός αριθμός Γνωστοποιήσεων από 2002
Δημόσιος Τομέας	110	489
Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου	19	792
Ιδιωτικός Τομέας	65	851
ΣΥΝΟΛΟ	194	2132

Όλες οι Γνωστοποιήσεις που υποβάλλονται στο Γραφείο μου καταχωρούνται σε Μητρώο που τηρείται με βάση το Νόμο και είναι προσβάσιμο στο κοινό.

Αναφορικά με τη Γνωστοποίηση που απαιτείται να υποβληθεί για τη λειτουργία των **κλειστών κυκλωμάτων βίντεο-παρακολούθησης (ΚΚΒΠ)**, κρίθηκε αναγκαίο να δημιουργήσουμε ένα ξεχωριστό έντυπο το οποίο να είναι πιο περιεκτικό και να μας δίνει περισσότερες λεπτομέρειες, κυρίως όσο αφορά τα τεχνικά χαρακτηριστικά του συστήματος (αριθμός καμερών, κατά πόσο αυτές διαθέτουν εστίαση, μικρόφωνα, αν γίνεται μεταφορά μέσω δικτύου κτλ.) και τον τρόπο και τον τόπο που είναι εγκατεστημένο το σύστημα, η μονάδα ελέγχου και οι κάμερες, αναλυτικά. Με τη βοήθεια του νέου εντύπου γίνεται καλύτερος έλεγχος για να διαπιστωθεί η νομιμότητα της επεξεργασίας και δεν είναι πλέον απαραίτητο να ζητούνται πρόσθετες πληροφορίες και διευκρινήσεις.

Επισυνάπτεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι της Έκθεσης αυτής δείγμα από το έντυπο Γνωστοποίησης για ΚΚΒΠ.

2. Άδειες

2.1. Άδειες διασύνδεσης

«Διασύνδεση» σύμφωνα με το Νόμο είναι η δυνατότητα συσχέτισης δεδομένων δύο αρχείων τα οποία δεν τηρούνται από τον ίδιο υπεύθυνο επεξεργασίας ή τα οποία τηρούνται από τον ίδιο υπεύθυνο επεξεργασίας αλλά ο σκοπός επεξεργασίας είναι διαφορετικός. Κάθε διασύνδεση πρέπει να γνωστοποιείται στην Επιτροπή και στις περιπτώσεις όπου τα αρχεία που θα διασυνδεθούν περιέχουν ευαίσθητα δεδομένα ή πρόκειται να γίνει χρήση ενιαίου κωδικού αριθμού, τότε χρειάζεται η άδεια της Επιτροπής. Η άδεια χορηγείται μετά από ακρόαση των υπεύθυνων επεξεργασίας.

Μετά από ακρόασεις που έγιναν κατά το 2008, χορήγησα άδειες για διασύνδεση των εξής αρχείων:

Αριθμός Αίτησης	Υπεύθυνος Επεξεργασίας 1	Υπεύθυνος Επεξεργασίας 2
Α/ΔΣ 5/2004	Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης	Στρατολογικές Υπηρεσίες της Εθνικής Φρουράς
Α/ΔΣ 3/2006	Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων	Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων
Α/ΔΣ 3/2007	Αστυνομία (Αρχείο Πυροβόλων Όπλων)	Εθνική Φρουρά (Αρχείο Στρατολογικών Υπηρεσιών Εθνικής Φρουράς)
Α/ΔΣ 1/2004	Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς	Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου
Α/ΔΣ 3/2008	Αστυνομία Κύπρου	Τμήμα Τελωνείων
Α/ΔΣ 7/2007	Τμ. Εσωτερικών Προσόδων	Τμ. Κτηματολογίου και Χωρομετρίας
Α/ΔΣ 1/2008	Υπηρεσία Διαχείρισης Τ/Κ Περιουσιών	Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης
Α/ΔΣ 8/2005	Τμήμα Εργασίας	Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων
Α/ΔΣ 2/2004	Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων	Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας

2.2. Άδειες διαβίβασης

- Η διαβίβαση προσωπικών δεδομένων σε κράτη – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι ελεύθερη.
- Για τη διαβίβαση προσωπικών δεδομένων σε τρίτη χώρα είναι απαραίτητη η άδεια της Επιτροπής (άρθρο 9 του Νόμου 138(I)/2001).

«**Τρίτη χώρα**» είναι οποιαδήποτε χώρα που δεν είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου. Χώρες του ΕΟΧ είναι η Νορβηγία, Ισλανδία και το Λίχτενσταϊν.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει αρμοδιότητα, να αποφασίζει, σύμφωνα με το άρθρο 25(6) της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, κατά πόσο μία τρίτη χώρα εξασφαλίζει ικανοποιητικό επίπεδο προστασίας προσωπικών δεδομένων.

Το αποτέλεσμα τέτοιας απόφασης της Επιτροπής είναι ότι προσωπικά δεδομένα μπορούν να διαβιβάζονται από τις χώρες μέλη της Ε.Ε και τις τρεις χώρες του ΕΟΧ στις τρίτες αυτές χώρες.

Μέχρι σήμερα η Επιτροπή έχει αναγνωρίσει με σχετικές Αποφάσεις της ότι οι ακόλουθες χώρες εξασφαλίζουν ικανοποιητικό επίπεδο προστασίας προσωπικών δεδομένων:

ΕΛΒΕΤΙΑ, ΚΑΝΑΔΑΣ, ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ, GUERNSEY και ISLE OF MAN.

Όσο αφορά τις ΗΠΑ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με την απόφασή της 520/2000/ EC αναγνώρισε ότι οι Αρχές του Συστήματος **Safe Harbour** παρέχουν ικανοποιητικό επίπεδο προστασίας προσωπικών δεδομένων για σκοπούς διαβίβασης προσωπικών δεδομένων από τις χώρες μέλη της Ε.Ε προς συγκεκριμένους Οργανισμούς ή εταιρείες στις ΗΠΑ οι οποίες περιλαμβάνονται στον κατάλογο Safe Harbour.

Η Επίτροπος Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα χορηγεί άδεια διαβίβασης αφού βεβαιωθεί ότι η συγκεκριμένη τρίτη χώρα εξασφαλίζει ικανοποιητικό επίπεδο προστασίας των δεδομένων ή όταν πληρούται οποιαδήποτε από τις άλλες προϋποθέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 9(2) και (3) του Νόμου: συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων, χρήση συμβατικών ρητρών ή δεσμευτικών εταιρικών κανόνων (binding corporate rules) που υπογράφονται από τον «εξαγωγέα» και τον «εισαγωγέα» των δεδομένων, εκτέλεση συμβάσεων συνεργασίας με δημόσιες αρχές της τρίτης χώρας, αναγνώριση ή υπεράσπιση δικαιωμάτων ενώπιον δικαστηρίου κ.α..

Το 2008 εκδόθηκαν 24 Άδειες Διαβίβασης ως ακολούθως:

Αρ.	Υπεύθυνος Επεξεργασίας	Χώρα/ ες προς την οποία θα διαβιβαστούν τα δεδομένα
1.	Organon Middle East	ΗΠΑ
2.	BP Mediterranean Ltd	ΗΠΑ
3.	Intervet Middle East	ΗΠΑ
4.	Κεντρική Τράπεζα	Σερβία, Jersey, Κιργισία και Αρμενία
5.	Κεντρική Τράπεζα	Λίβανο, Ιορδανία, Τανζανία, Ρωσική Ομοσπονδία, Καζακστάν, Ουκρανία, Λευκορωσία και Γιουγκοσλαβία
6.	Moody s Investors Cyprus Ltd	ΗΠΑ
7.	Pricewaterhouse Coopers Ltd	Καναδά και Ρωσία
8.	Universal Life Insurance Co Ltd	Ελβετία
9.	JT International Company (Cyprus) Ltd	Ελβετία
10.	Bank of Beirut – S.A.L	Λίβανο
11.	Πανεπιστήμιο Κύπρου	ΗΠΑ
12.	Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων	Αυστραλία
13.	Cyprus International Institute for the Environment and Public Health	ΗΠΑ, Λίβανο
14.	Wagerlogic Ltd	Καναδά
15.	Lloyds TSB Offshore Ltd	Isle of Man
16.	ExxonMobil Cyprus Ltd	ΗΠΑ
17.	S.P.I Spirits (Cyprus) Limited	ΗΠΑ, Ελβετία, Βερμούδα Λουξεμβούργο, Λετονία Ρωσική Ομοσπονδία
18.	Αστυνομία Κύπρου	Ρωσία
19.	Interorient Navigation Co. Ltd	Φιλιππίνες
20.	Interorient Navigation Co. Ltd	Ρωσία
21.	Interorient Navigation Co. Ltd	ΗΠΑ
22.	Aton International Ltd	ΗΠΑ
23.	TSYS Card Tech Services Ltd	ΗΠΑ
24.	Unistream Cyprus Ltd	Σε οποιαδήποτε χώρα παγκοσμίως σύμφωνα με τις οδηγίες των πελατών της στο πλαίσιο διαμεσολάβησης στη μεταφορά χρημάτων.

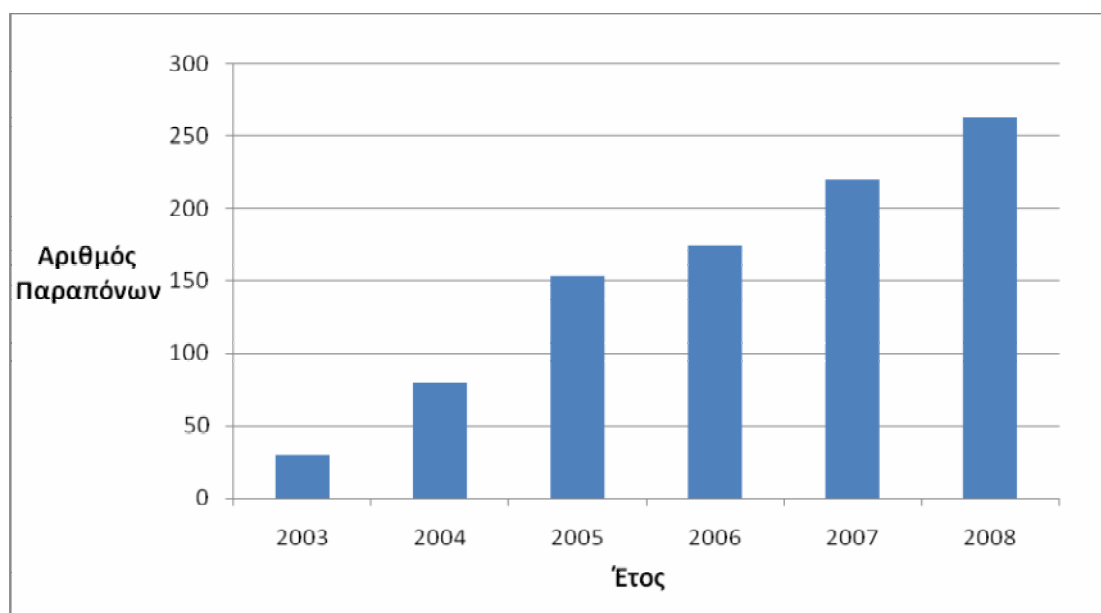

3. Παράπονα/ Υποθέσεις

3.1. Αριθμητική ανάλυση

Το 2008 υποβλήθηκαν στο Γραφείο μου 264 παράπονα. Ο αριθμός αυτό ήταν κατά 20% μεγαλύτερος σε σχέση με τον αριθμό παραπόνων που υποβλήθηκαν το προηγούμενο έτος. Ισάριθμη αύξηση στον αριθμό των παραπόνων είχε σημειωθεί και τα δύο προηγούμενα χρόνια.

Αριθμός παραπόνων που υποβλήθηκαν τα τελευταία 7 χρόνια

Κατηγορίες παραπόνων

Τα περισσότερα από τα παράπονα που υποβλήθηκαν (66%), αφορούσαν την αποστολή ανεπιθύμητων διαφημιστικών μηνυμάτων, κυρίως σε κινητά τηλέφωνα (βλ. σελ. ____).

Μετά σε αριθμό ακολουθούν τα παράπονα για κοινοποίηση προσωπικών δεδομένων σε τρίτους και τα παράπονα για την εγκατάσταση και λειτουργία κλειστών κυκλωμάτων βίντεο-παρακολούθησης. Για την δεύτερη αυτή κατηγορία υπάρχει ειδική αναφορά στην σελίδα ____ πιο κάτω.

Αυξημένος ήταν επίσης ο αριθμός των παραπόνων για μη ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης, γεγονός που καταδεικνύει ότι οι πολίτες ενημερώνονται για τα δικαιώματά τους και δεν διστάζουν να τα διεκδικούν όπως προβλέπει ο Νόμος.

Ο αριθμός των παραπόνων που υποβλήθηκαν στο Γραφείο μου σχετικά με ανεπιθύμητα διαφημιστικά μηνύματα αυξήθηκε αισθητά κατά το 2008. Είναι αρκετές οι περιπτώσεις που οι υπεύθυνοι επεξεργασίας παρανομούν επειδή δε γνωρίζουν τη νομοθεσία, και αφού τους γίνουν οι ανάλογες υποδείξεις, δείχνουν προθυμία να συμμορφωθούν.

Αρκετά από τα μηνύματα αποστέλλονται μέσω ενδιάμεσων εταιρειών που παρέχουν υπηρεσίες μαζικής αποστολής μηνυμάτων εκ μέρους των πελατών τους ή δίνουν στους πελάτες τους τη δυνατότητα αποστολής μηνυμάτων μέσω του διαδικτύου.

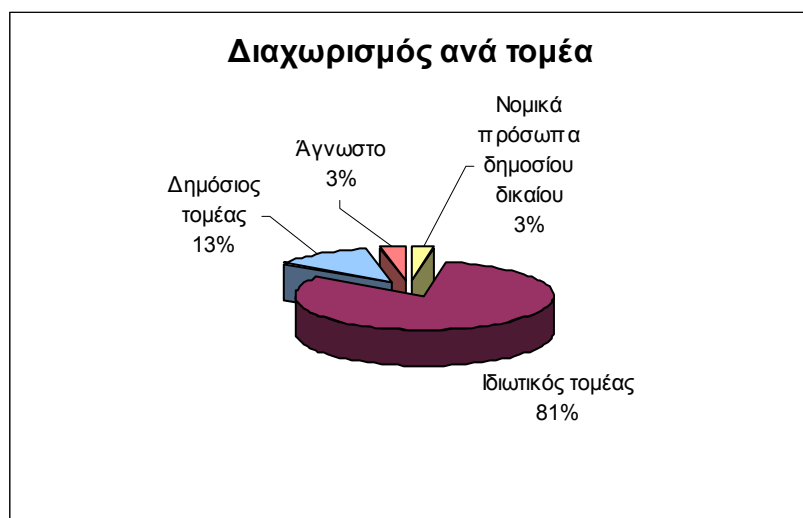
Το Γραφείο μου έχει επικοινωνήσει με αρκετές από τις εταιρείες αυτές και τις έχει ενημερώσει για τις πρόνοιες της νομοθεσίας και έχει επισκεφτεί ορισμένες από αυτές για πληρέστερη ενημέρωση σχετικά με τον τρόπο που λειτουργούν και συζήτηση των προβλημάτων που προκύπτουν από την αποστολή ανεπιθύμητων διαφημιστικών μηνυμάτων με στόχο τη συμμόρφωσή τους με τις οικείες νομοθετικές διατάξεις.

Πρόθεσή μου είναι η συνέχιση αυτής της επικοινωνίας και συνεργασίας για να καταλήξουμε σ' ένα σωστό πλαίσιο παροχής αυτών των υπηρεσιών.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΑΡΑΠΟΝΩΝ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

Κατηγορία/ θέμα	Αριθμός παραπόνων	Ποσοστό
Ενημέρωση	2	1%
Βίντεο-παρακολούθηση - καταγραφή ήχου	15	5,5%
Αποκάλυψη – Κοινοποίηση	16	6%
Δημοσίευση/ ΜΜΕ	3	1,5%
Μέτρα ασφαλείας/ Μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση	6	2%
Δικαίωμα πρόσβασης – Αντίρρησης	9	4%
Spam (e-mail, sms, fax)	175	65,5%
Παροχή Υπηρεσιών εξ αποστάσεως (ταχυδρομείο & τηλέφωνο)	8	3%
Νομιμότητα/ λήψη συγκατάθεσης	7	2,5%
Παράνομη συλλογή δεδομένων (πηγές)	2	1%
Υπερβολικά στοιχεία (αρχή της αναλογικότητας)	11	4%
Βιομετρικά δεδομένα	1	0,5%
Απώλεια/ καταστροφή δεδομένων	1	0,5%
Εκτός αρμοδιότητας	8	3%
ΣΥΝΟΛΟ	264	

ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ ΠΑΡΑΠΟΝΩΝ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ

Όσο αφορά τον καθ' ου το παράπονο, τα περισσότερα παράπονα (81%) στρέφονταν κατά εταιρειών/ οργανισμών του ιδιωτικού τομέα, λόγω κυρίως του μεγάλου αριθμού παραπόνων για λήψη ανεπιθύμητων διαφημιστικών μηνυμάτων και για την λειτουργία κλειστών κυκλωμάτων βίντεο-παρακολούθησης.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΑΡΑΠΟΝΩΝ ΑΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ
Υπέρ παραπονούμενου με συμμόρφωση	19
Υπέρ παραπονούμενου με απόφαση	1
Συστάσεις Επιτρόπου	2
Επιβολή διοικητικής κύρωσης	3
Διακοπή έρευνας λόγω ικανοποίησης του παραπονούμενου	4
Διακοπή έρευνας λόγω έλλειψης στοιχείων	13
Διακοπή έρευνας λόγω αναρμοδιότητας	20
Απόσυρση παραπόνου από παραπονούμενο	5
Απόρριψη παραπόνου - αβάσιμο	14
ΣΥΝΟΛΟ	81

Όσο αφορά τα αποτελέσματα των παραπόνων, διαπιστώνουμε ότι από τα 264 που υποβλήθηκαν μέσα στο 2008, 81 διεκπεραιώθηκαν τον ίδιο χρόνο. Να σημειωθεί ότι η διεκπεραίωση της εξέτασης ενός παραπόνου είναι συνήθως χρονοβόρα και δεν

υπάρχει πάντοτε η αναμενόμενη συνεργασία με τους υπεύθυνους επεξεργασίας/ καθ' ων το παράπονο.

Σχετικά με τα αποτελέσματα του πιο πάνω πίνακα, διευκρινίζεται ότι οι αριθμοί δεν περιλαμβάνουν τα παράπονα που διεκπεραιώθηκαν μεν το 2008 αλλά είχαν υποβληθεί τα προηγούμενα χρόνια. Ο στατιστικές αυτές αφορούν μόνο τα παράπονα που υποβλήθηκαν και διεκπεραιώθηκαν τον ίδιο χρόνο.

3.2. Αποφάσεις / Υποθέσεις

3. 2.1. Ανεπιθύμητα διαφημιστικά μηνύματα / Spam

Με βάση τον Περί Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομικών Υπηρεσιών Νόμο 112 του 2004 ο οποίος στο Μέρος 14 αυτού μεταφέρει τις διατάξεις της Οδηγίας 2002/58/EK σχετικά με την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, προβλέπεται στο άρθρο 106 ότι για την αποστολή διαφημιστικών μηνυμάτων (για απ' ευθείας εμπορική προώθηση) με οποιοδήποτε μέσο, συμπεριλαμβανομένων του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (email), των μηνυμάτων σε κινητά τηλέφωνα (sms) και των συσκευών τηλεομοιοτυπίας (fax) πρέπει να λαμβάνεται εκ των προτέρων η συγκατάθεση των ληπτών του μηνύματος.

Ο Επίτροπος Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα είναι αρμόδιος να εξετάζει παράπονα για παράβαση των διατάξεων αυτού του άρθρου και μπορεί να επιβάλει κυρώσεις σε όσους δεν συμμορφώνονται με αυτές τις διατάξεις του Νόμου.

Με βάση το άρθρο 106(4) του πιο πάνω Νόμου, όταν τα στοιχεία επικοινωνίας (αριθμός κινητού τηλεφώνου, τηλεμοιότυπου κλπ) λαμβάνονται από πελάτες στα πλαίσια πώλησης προϊόντος ή παροχής υπηρεσίας, το πρόσωπο που παίρνει αυτά τα στοιχεία μπορεί να τα χρησιμοποιήσει για την προώθηση παρόμοιων δικών του προϊόντων ή υπηρεσιών αλλά θα πρέπει να δίνεται στους παραλήπτες των μηνυμάτων η δυνατότητα να ζητήσουν να σταματήσουν να λαμβάνουν μηνύματα με εύκολο τρόπο και ατελώς.

Επιπρόσθετα με τα πιο πάνω, το άρθρο 106(5) του Νόμου 112(I)/2004 προβλέπει ότι και στα πρόσωπα που έχουν δώσει τη συγκατάθεσή τους για λήψη διαφημιστικών μηνυμάτων πρέπει να δίνεται η ευκαιρία να ζητήσουν τον τερματισμό της αποστολής τους με εύκολο τρόπο και ατελώς.

Κατά το έτος 2008 παρόλο που ο αριθμός των παραπόνων σχετικά με την μαζική αποστολή ανεπιθύμητων διαφημιστικών μηνυμάτων, που ονομάζονται συνήθως «spam» ή «junk mail» ή «ανεπιθύμητη εμπορική αλληλογραφία», είναι ακόμη αρκετά ψηλός, αρκετοί αποστολείς έχουν ήδη συμμορφωθεί με τις πρόνοιες της νομοθεσίας και οι κυριότερες υποθέσεις που απασχόλησαν το Γραφείο μας κατά το 2008 ήταν δύο: η μια υπόθεση αφορούσε αποστολή μηνυμάτων που διαφήμιζαν γραμμές τηλεπληροφόρησης (που αρχίζουν από 900) σχετικά με γνωριμίες και η άλλη σχετικά με αστρολογικές προβλέψεις.

Και στις δύο αυτές περιπτώσεις, οι αριθμοί 900 που διαφημιζόνταν στα μηνύματα είχαν εκχωρηθεί από την Cyta δευτερογενώς σε κάποια εταιρεία, η οποία με την σειρά της έχει εκχωρήσει τους αριθμούς σε πελάτες της. Τα μηνύματα αποστέλλονταν μέσω των συστημάτων της εταιρείας και είχαν ως αποστολέα κάποιο όνομα/φράση αντί κάποιο αριθμό κινητού τηλεφώνου. Μετά από επικοινωνία μας με τη συγκεκριμένη εταιρεία για διερεύνηση των παραπόνων, πραγματοποιήθηκε συνάντηση στα Γραφεία μας μαζί με τους νομικούς τους συμβούλους για συζήτηση των προβλημάτων που προκύπτουν από την αποστολή ανεπιθύμητων διαφημιστικών μηνυμάτων από πελάτες τους. Παρόλο που κατά τη συνάντηση ο διευθυντής της εταιρείας ήταν πρόθυμος να μας συνεργαστεί μαζί μας για τη διερεύνηση των παραπόνων, στη συνέχεια σημειώθηκε αδικαιολόγητη καθυστέρηση από την εταιρεία και τους νομικούς τους συμβούλους στο να μας παρέχουν τις απαραίτητες

πληροφορίες, με αποτέλεσμα οι υποθέσεις αυτές να μην έχουν διεκπεραιωθεί μέσα στο έτος 2008.

Το Γραφείο μου έχει καλέσει τις εταιρείες που αποστέλλουν μαζικά μηνύματα sms όπως φροντίσουν να δίνεται στους παραλήπτες αυτή η δυνατότητα, παρέχοντας τους κάποιο αριθμό χωρίς χρέωση (που να αρχίζει από 800) για το σκοπό αυτό. Οι εταιρείες που συμμορφώθηκαν έχουν προσθέσει στο τέλος των μηνυμάτων το κείμενο «NO SMS» ή «SMS STOP» ή «για διαγραφή» ή «OPT-OUT» ακολουθούμενο από τον αριθμό 800.

Διαφημιστικά μηνύματα από πολιτικά κόμματα και φοιτητικές οργανώσεις

- Πριν από τις εκλογές για την ανάδειξη Προέδρου της Δημοκρατίας τον Φεβρουάριο του 2008, στο Γραφείο μου είχαν υποβληθεί παράπονα για τη λήψη μηνυμάτων που στάληκαν από τους υποψηφίους / εκλογικά επιτελεία των υποψηφίων.

Τα μηνύματα που αποστέλλονται από οργανώσεις ή ενώσεις πολιτικού χαρακτήρα θεωρούνται ότι αποστέλλονται για την επιδίωξη διαφημιστικών σκοπών γι' αυτό και τυγχάνει εφαρμογής το άρθρο 15 του Νόμου 138(I)/2001 αν αυτά αποστέλλονται μέσω ταχυδρομείου ή το άρθρο 106 του Νόμου 112(I)/2004 αν αυτά αποστέλλονται με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων.

Και στις δύο περιπτώσεις, αυτό επιτρέπεται αν ο λήπτης του μηνύματος έχει δώσει τη συγκατάθεση του εκ των προτέρων.

Το φαινόμενο αυτό παρατηρείται σχεδόν σε όλες τις εκλογικές διαδικασίες, παρά το γεγονός ότι έχω ενημερώσει τα πολιτικά κόμματα για τις ισχύουσες διατάξεις και για τις προϋποθέσεις που θα πρέπει να τηρούνται για να είναι νόμιμες οι ενέργειες τους.

Γνώστης αυτής της κατάστασης είναι επίσης και ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών, ο οποίος είναι ο Γενικός Έφορος Εκλογών και υπεύθυνος για τη διάθεση του εκλογικού καταλόγου στα κόμματα.

Μετά τη λήψη των παραπόνων απέστειλα επιστολές στους υποψηφίους και τα εκλογικά επιτελεία, ζητώντας τις απόψεις τους καθώς και πληροφορίες για τον τρόπο που είχαν εξασφαλίσει τις διευθύνσεις, τους αριθμούς των κινητών τηλεφώνων και τις ηλεκτρονικές διευθύνσεις των προσώπων στα οποία απέστειλαν τα μηνύματα.

Ένας εκ των υποψηφίων απάντησε και εξέθεσε τις απόψεις του, δεν ανέφερε όμως πως είχε εξασφαλίσει τα στοιχεία επικοινωνίας των ληπτών των μηνυμάτων. Δεν υπήρξε οποιαδήποτε απάντηση από άλλο υποψήφιο.

- Το Γραφείο μου ήταν επίσης λήπτης καταγγελιών κατά φοιτητικών οργανώσεων οι οποίες αμέσως μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων των Παγκύπριων Εξετάσεων για εισαγωγή στα ανώτερα και ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα προβαίνουν στην μαζική αποστολή μηνυμάτων στα κινητά τηλέφωνα των επιτυχόντων ή των γονέων τους. Οι παραπονούμενοι δήλωσαν ρητά πως δεν έδωσαν ποτέ σε καμία φοιτητική παράταξη τα στοιχεία τους ή τη συγκατάθεση τους για να λαμβάνουν μηνύματα.

Στα μηνύματα τους οι φοιτητικές οργανώσεις προσκαλούν τους επιτυχόντες σε διάφορες συγκεντρώσεις πρωτοετών φοιτητών και σε πολιτιστικές εκδηλώσεις και προσφέρουν βοήθεια, με απώτερο σκοπό την συμμετοχή ή/ και εγγραφή στην οργάνωση τους. Πολλά από αυτά τα μηνύματα στάληκαν σε γονείς υποψηφίων.

Όλες οι προσπάθειες επικοινωνίας με τις φοιτητικές παρατάξεις δεν κατέληξαν πουθενά, και οι επιστολές μου παραμένουν αναπάντητες. Λειτουργοί του Γραφείου μου επισκέφθηκαν τον Νοέμβριο του 2008 τα κεντρικά γραφεία δύο φοιτητικών οργανώσεων χωρίς όμως να μπορέσουν να πάρουν οποιοδήποτε πληροφορίες γιατί δεν υπήρχε εκεί οποιοδήποτε αρμόδιο πρόσωπο.

Διερευνήθηκε παράλληλα το θέμα διαρροής/κοινοποίησης των αποτελεσμάτων των εξετάσεων καθώς και άλλων προσωπικών δεδομένων των υποψηφίων, όπως π.χ. στοιχεία επικοινωνίας.

Με επιστολή της ημερομηνία 14/11/2008 η διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας, αφού μου έδωσε διευκρινίσεις όσο αφορά την διαδικασία συλλογής και επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων των υποψηφίων στις Παγκύπριες εξετάσεις, με διαβεβαίωσε ότι το Υπουργείο Παιδείας λαμβάνει όλα τα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για την ασφάλεια και προστασία των προσωπικών δεδομένων που περιέχονται στα αρχεία του, επισημαίνοντας ότι τα δεδομένα των υποψηφίων κοινοποιούνται και στη συνέχεια χρησιμοποιούνται και από πολλούς άλλους φορείς.

Έχω την άποψη ότι η θέση αυτή του Υπουργείου Παιδείας δεν δίνει σαφείς απαντήσεις σε σχέση με τη διερεύνηση των καταγγελιών και το θέμα της διαρροής των προσωπικών δεδομένων των επιτυχόντων στις εξετάσεις θα τύχει περαιτέρω διερεύνησης. Έχουμε σημειώσει επίσης ότι κάποια μηνύματα έχουν σταλεί σε κινητά τηλέφωνα γονέων κάτι που καταδεικνύει ότι τα στοιχεία διαρρέουν από διάφορα έντυπα τα οποία περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων τα στοιχεία επικοινωνίας των γονέων.

Η εξέταση των παραπόνων όσον αφορά τα πολιτικά κόμματα και τις φοιτητικές οργανώσεις δεν κατέστη δυνατό να ολοκληρωθεί μέχρι σήμερα και οι κυριότεροι λόγοι είναι –

- Η ιδιότητα του προσώπου που αποστέλλει μηνύματα ή εκ μέρους του οποίου αποστέλλονται μηνύματα,
- Η νομική υπόσταση των εκλογικών επιτελείων και των φοιτητικών οργανώσεων,
- Η έλλειψη μαρτυρίας ως προς τον τρόπο εξασφάλισης των στοιχείων επικοινωνίας.

Επειδή όπως έχει διαφανεί δεν υπάρχει η βούληση από όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη να συμμορφωθούν με τις διατάξεις των πιο πάνω νόμων, θα πρέπει να εξευρεθούν τρόποι και διαδικασίες αποτελεσματικής εφαρμογής και/ή επιβολής τους.

Λήψη στοιχείων από την CYTA

Για τη διερεύνηση των παραπόνων για λήψη ανεπιθύμητων διαφημιστικών μηνυμάτων είναι απαραίτητη η λήψη/επιβεβαίωση στοιχείων από την CYTA.

Κατόπιν αιτήματός μου για παροχή πληροφοριών από την CYTA σχετικά με τους κατόχους των αριθμών 900 που διαφημίζονται στα διαφημιστικά μηνύματα για τα οποία είχαν υποβληθεί παράπονα στο Γραφείο μου, η CYTA απάντησε ότι δεν μπορεί να μας παρέχει τα ζητούμενα στοιχεία επικαλούμενη το απόρρητο των επικοινωνιών και το Νόμο για την διατήρηση τηλεπικοινωνιακών δεδομένων.

Διαφώνησα με τις πιο πάνω θέσεις της CYTA για τους εξής λόγους:

-Ο Νόμος 138(Ι)/2001 είναι εναρμονιστικός νόμος, ο οποίος, μετά από την πέμπτη τροποποίηση του Συντάγματος το 2006, μας επιτρέπει να εφαρμόζουμε τις διατάξεις του Νόμου 112(Ι)/2004 χωρίς να μπορεί να αντισταχθεί το απόρρητο των επικοινωνιών που κατοχυρώνεται από το Σύνταγμα.

-Ο Νόμος για την διατήρηση τηλεπικοινωνιακών δεδομένων είναι ειδικός Νόμος που προβλέπει ότι στα τηλεπικοινωνιακά δεδομένα που διατηρούνται από τους παρόχους τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών στα οποία μπορούν να έχουν πρόσβαση οι διωκτικές αρχές κατά τη διερεύνηση συγκεκριμένων σοβαρών αδικημάτων και δεν επηρεάζει τις υπόλοιπες περιπτώσεις κοινοποίησης δεδομένων, ούτε και εφαρμόζεται στις περιπτώσεις εξέτασης παραπόνων για ανεπιθύμητα διαφημιστικά μηνύματα.

Ζήτησα παράλληλα την γνώμη του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας σχετικά με το πιο πάνω θέμα, ο οποίος συμφώνησε με την άποψή μου.

3.2.2. Κλειστά κυκλώματα βίντεο-παρακολούθησης (CCTV)

Το τελευταίο χρόνο υποβλήθηκαν αρκετές καταγγελίες στο Γραφείο μου σχετικά με τη λειτουργία κλειστών κυκλωμάτων βίντεο-παρακολούθησης (ΚΚΒΠ) σε εταιρείες, γραφεία, καταστήματα κ.α., αλλά και για την εγκατάσταση ΚΚΒΠ σε οικίες ή εισόδους/ διαδρόμους πολυκατοικιών.

Για την δεύτερη αυτή κατηγορία, δηλαδή για τα ΚΚΒΠ που εγκαθίστανται για προσωπικούς ή οικιακούς σκοπούς, επισημαίνεται ότι το Γραφείο μου δεν έχει αρμοδιότητα να εξετάζει τέτοιου είδους καταγγελίες, δεδομένου ότι το άρθρο 3(2) του Νόμου προβλέπει ότι οι διατάξεις του δεν εφαρμόζονται στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, η οποία πραγματοποιείται από φυσικό πρόσωπο για την άσκηση δραστηριοτήτων αποκλειστικά προσωπικών ή οικιακών.

Εξετάστηκαν καταγγελίες για ισχυριζόμενη παράβαση της νομοθεσίας από την εγκατάσταση και λειτουργία ΚΚΒΠ σε καταστήματα και γραφεία και άλλους χώρους εργασίας οι κυριότερες των οποίων παρουσιάζονται πιο κάτω.

3.2.2.1. Κλειστό κύκλωμα βίντεο-παρακολούθησης σε εταιρεία πώλησης αυτοκινήτων

Περί τα τέλη του 2007, δύο συντεχνίες υπαλλήλων υπόβαλαν γραπτή καταγγελία στο Γραφείο μου ισχυριζόμενες ότι συγκεκριμένη εταιρεία πώλησης αυτοκινήτων

λειτουργεί στο χώρο εργασίας κλειστό σύστημα καταγραφής εικόνας το οποίο καλύπτει επί 24ώρου βάσεως το γκαράζ επιδιόρθωσης αυτοκινήτων και διάφορους άλλους χώρους όπου εργάζονται υπάλληλοι της εταιρείας. Οι συντεχνίες κατάγγειλαν περαιτέρω ότι η εταιρεία χρησιμοποιούσε τις κάμερες για να παρακολουθεί την αποδοτικότητα των υπαλλήλων και σε κάποιες περιπτώσεις υπάλληλοι του γκαράζ δέχτηκαν επιπλήξεις για τις ενέργειες/ κινήσεις τους.

Σύμφωνα με τις Οδηγίες που έχω εκδώσει (Οδηγία για την Βίντεο-Παρακολούθηση και Οδηγία Εργασιακού Τομέα), ο έλεγχος και η παρακολούθηση των εργοδοτούμενων στο χώρο εργασίας επιτρέπεται στα πλαίσια του Νόμου, μόνο όταν ο εργοδότης είναι σε θέση να δικαιολογήσει τη νομιμότητα και την αναγκαιότητα του ελέγχου και της παρακολούθησης και όταν δεν υπάρχει άλλος λιγότερο παρεμβατικός τρόπος για την πραγματοποίηση των σκοπών που επιδιώκει. Σημειώνεται περαιτέρω ότι σε εξαιρετικές μόνο περιπτώσεις μπορεί να δικαιολογηθεί η συνεχής παρακολούθηση των εργαζομένων, και αυτές περιορίζονται συνήθως σε χώρους όπου πρέπει να λαμβάνονται υψηλά μέτρα ασφαλείας ή σε χώρους όπου μπορεί να τεθεί σε κίνδυνο η δημόσια υγεία και ασφάλεια.

Μία από τις βασικές αρχές για τη νομιμότητα της επεξεργασίας, η οποία εφαρμόζεται στην προκειμένη περίπτωση, είναι η αρχή της αναλογικότητας σύμφωνα με την οποία τα δεδομένα που συλλέγονται πρέπει να είναι συναφή, πρόσφορα και όχι περισσότερα από ό,τι απαιτείται εν όψη του σκοπού της επεξεργασίας.

Μετά από γραπτή επικοινωνία που είχα με την Εταιρεία, ο διευθύνων σύμβουλος μας διαβεβαίωσε πως το σύστημα είχε εγκατασταθεί για λόγους ασφάλειας των περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας και για καλύτερη εξυπηρέτηση των πελατών: Οι πελάτες θα μπορούσαν από το σαλονάκι της υποδοχής να παρακολουθούν, από την οθόνη που είναι εκεί, τους μηχανικούς που επιδιορθώνουν το αυτοκίνητο τους.

Ενόψει δύο αντιφατικών θέσεων κρίθηκε απαραίτητη η διενέργεια επιτόπιου ελέγχου έτσι ώστε να επιθεωρήσουμε κατά πόσο η λειτουργία του ΚΚΒΠ παραβίαζε τις διατάξεις της Νομοθεσίας. Κατά την επίσκεψη τους, οι λειτουργοί του Γραφείου μου διαπίστωσαν ότι στους χώρους τις εταιρείας λειτουργούσαν 14 συνολικά εικονολήπτες. Μερικοί από τους εικονολήπτες κατέγραφαν πανοραμικά εικόνες των υπαλλήλων κυρίως στο γκαράζ και στην υποδοχή, εντούτοις ήταν εύκολο να διακριβώσει κάποιος τη ταυτότητα των απεικονιζόμενων προσώπων. Το δωμάτιο όπου βρισκόταν ο επεξεργαστής ήταν κλειδωμένο και είχε πρόσβαση σε αυτό μόνο ο διευθυντής και ο υπεύθυνος πληροφορικής της εταιρείας. Υπήρχαν επίσης αναρτημένες προειδοποιητικές πινακίδες σε διάφορους χώρους εντός και εκτός του κτιρίου.

Η λήψη και επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με κλειστό κύκλωμα τηλεόρασης που λειτουργεί μονίμως, συνεχώς ή κατά τακτά χρονικά διαστήματα είναι νόμιμη, χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου, υπό τις προϋποθέσεις του Νόμου 138(Ι)/2001, όταν αυτή γίνεται για τη προστασία προσώπων ή/ και αγαθών από κλοπές ή/ και διαρρήξεις.

Για το θέμα του γκαράζ όμως δεν φαινόταν η αναγκαιότητα να υπάρχει συνεχής κάλυψη του χώρου μέσω ΚΚΒΠ για την καλύτερη εξυπηρέτηση των πελατών επειδή είναι ελάχιστες οι περιπτώσεις όπου ο πελάτης θα παραμείνει καθ' όλη τη διάρκεια της επιδιόρθωσης στο σαλονάκι αναμονής για να παρακολουθήσει την επιδιόρθωση του οχήματός του.

Έκρινα επομένως ότι η συνεχής παρακολούθηση των εργαζομένων στο χώρο εργασίας ήταν υπερβολική και ότι δεν πληρούνταν για το σκοπό αυτό οι πρόνοιες των άρθρων 4 και 5 του Νόμου. Η Οδηγία για τον Τομέα των Εργασιακών Σχέσεων ορίζει ότι η συλλογή και επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των εργαζομένων για σκοπούς, που δεν αφορούν, άμεσα ή έμμεσα, τη σχέση απασχόλησης απαγορεύεται από την αρχή του σκοπού. Η συγκατάθεση των εργαζομένων δεν μπορεί να άρει την απαγόρευση της υπέρβασης του σκοπού.

Ενόψει των πιο πάνω, ζήτησα από τους εκπροσώπους της εταιρείας να έρθουν σε επαφή με τις συντεχνίες και να συζητήσουν το θέμα ούτε ώστε να εξευρεθεί η βέλτιστη διευθέτηση που να εξυπηρετεί τους σκοπούς που έθεσε η εταιρεία για προστασία των εγκαταστάσεων και περιουσιακών της στοιχείων και ταυτόχρονα να ικανοποιεί τους υπαλλήλους και να κατοχυρώνει το δικαίωμα για προστασία της ιδιωτικής τους ζωής.

Ζήτησα τέλος από τους εκπροσώπους της εταιρείας να μελετήσουν και πάλι το τρόπο λειτουργίας του συστήματος με τους τεχνικούς που το εγκατέστησαν με στόχο να βρεθούν τρόποι ούτως ώστε να μην λαμβάνονται συνέχεια εικόνες του προσωπικού και να καταλήξουν σε ένα πιο ήπιο τρόπο παρακολούθησης.

3.2.2.2. Εγκατάσταση κάμερας βίντεο-παρακολούθησης στην είσοδο καταστήματος

Το Γραφείο μου εξέτασε παράπονο από ιδιοκτήτη καταστήματος στη Λευκωσία, το οποίο αφορούσε την εγκατάσταση κάμερας βίντεο-παρακολούθησης στην είσοδο διπλανού καταστήματος, που δραστηριοποιείται στον ίδιο τομέα εμπορίου, κατά τρόπο που επέτρεπε την καταγραφή εικόνων από την είσοδο του καταστήματος του παραπονούμενου και την παρακολούθηση προσώπων που εισέρχονται/ εξέρχονται σε/ από αυτό.

Ακολούθησε αλληλογραφία με την καθ' ης το παράπονο εταιρεία, το αποτέλεσμα της οποίας ήταν ότι αυτή κλήθηκε όπως μετακινήσει την κάμερα κατά τρόπο ώστε το πεδίο οπτικογράφησης της να μην περιλαμβάνει το χώρο της εισόδου του διπλανού καταστήματος.

Ζητήθηκε επίσης από την εταιρεία να υποβάλει σχετική Γνωστοποίηση στο Γραφείο μου για τη λειτουργία αρχείου/έναρξη επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων όπως προβλέπεται στο άρθρο 7 του Νόμου.

Η καθ' ης το παράπονο εταιρεία συμμορφώθηκε με τις πιο πάνω υποδείξεις μας και ως εκ τούτου δεν κρίθηκε απαραίτητη η επιβολή σε αυτήν διοικητικής κύρωσης.

3.2.2.3. Λειτουργία κλειστού κυκλώματος βίντεο-παρακολούθησης στο χώρο εργασίας

Υποβλήθηκε καταγγελία στο Γραφείο μου από υπάλληλο καταστήματος ο οποίος ισχυρίστηκε παράνομη επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων μέσω ΚΚΒΠ. Ισχυρίστηκε συγκεκριμένα ότι κλήθηκε στο γραφείο του Γενικού Διευθυντή της εταιρείας, όπου του παρουσιάστηκε ένας ψηφιακός δίσκος στον οποίο είχαν οπτικογραφηθεί διάφορες εικόνες του, τόσο εν ώρα εργασίας όσο και σε πιο

προσωπικές στιγμές όπως την ώρα του διαλείμματος. Ισχυρίστηκε περαιτέρω ότι γνώριζε πως στο χώρο εργασίας λειτουργούσε κλειστό κύκλωμα βίντεο-παρακολούθησης για λόγους ασφαλείας, αλλά δεν είχε ενημερωθεί από την εταιρεία ότι παρακολουθούσαν και κατέγραφαν τις κινήσεις του εν ώρα εργασίας και στο διάλειμμα, με σκοπό τον έλεγχο της αποδοτικότητας του.

Μία από τις βασικές αρχές για τη νομιμότητα της επεξεργασίας είναι η αρχή του σκοπού, δυνάμει της οποίας τα δεδομένα συλλέγονται για προσδιορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και δεν υφίστανται μεταγενέστερη επεξεργασία ασυμβίβαστη με τους σκοπούς αυτούς (άρθρο 4(1)(β) του Νόμου).

Επίσης με βάση την αρχή της αναλογικότητας, ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να διασφαλίζει ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα είναι συναφή, πρόσφορα και όχι περισσότερα από όσο κάθε φορά απαιτείται ενόψει των σκοπών της επεξεργασίας (άρθρο 4(1)(γ) του Νόμου).

Για να είναι επιπλέον νόμιμη η επεξεργασία, τα υποκείμενα των δεδομένων, στη προκειμένη περίπτωση οι εργαζόμενοι, θα έπρεπε να είχαν ενημερωθεί για την επεξεργασία πριν την έναρξη της, πριν δηλαδή εγκατασταθεί το σύστημα παρακολούθησης και να γνωρίζουν τον ακριβή σκοπό για τον οποίο λειτουργεί το ΚΚΒΠ (άρθρο 11 του Νόμου).

Ζητήθηκαν οι απόψεις της εταιρείας, η οποία δήλωσε ότι η εγκατάσταση και λειτουργία του ΚΚΒΠ έγινε για σκοπούς ασφαλείας των εγκαταστάσεων και περιουσιακών στοιχείων της, για αποτροπή δηλαδή κακόβουλων ζημιών και κλοπών. Η εταιρεία ισχυρίστηκε επίσης πως οι υπάλληλοι της ήταν ενήμεροι για τη λειτουργία του κλειστού κυκλώματος βίντεο-παρακολούθησης για τους πιο πάνω σκοπούς.

Με βάση τις διατάξεις του άρθρου 4(1)(β) του περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Προστασία του Ατόμου) Νόμου 138(I)/2001, η τυχόν χρησιμοποίηση/ επεξεργασία από την εταιρεία των προσωπικών δεδομένων που έχουν συλλεγεί μέσω του κλειστού κυκλώματος βίντεο-παρακολούθησης για σκοπούς άλλους από την ασφάλεια και προστασία των εγκαταστάσεων και περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας, συνιστά παραβίαση της αρχής του σκοπού. Σε καμία περίπτωση τα δεδομένα αυτά μπορούν να χρησιμοποιηθούν για αξιολόγηση οποιουδήποτε υπαλλήλου, ούτε για την απόδειξη οποιωνδήποτε παραπτωμάτων στα οποία δυνατό να υπέπεσε υπάλληλος, ούτε σε καμία άλλη διαδικασία.

Γι' αυτό ασκώντας τις εξουσίες που μου παρέχει το άρθρο 25(1)(ε) του Νόμου 138(I)/2001 επέβαλα στην εταιρεία τη διοικητική κύρωση της καταστροφής των σχετικών δεδομένων, δηλαδή τη διαγραφή οποιωνδήποτε προσωπικών δεδομένων είχε καταγράψει και διατηρούσε κατά παράβαση του άρθρου 4(1)(β).

Υπό τις περιστάσεις και λαμβάνοντας υπόψη την ετοιμότητα που υπέδειξε η Εταιρεία για συμμόρφωση με τις υποδείξεις μου έκρινα ότι δεν ενδείκνυται η επιβολή οποιασδήποτε άλλης κύρωσης.

3.2.2.4. Μέτρα ασφαλείας στην Πρεσβεία του Ισραήλ

Υποβλήθηκε καταγγελία στο Γραφείο μου από άτομα που κατοικούν σε κτίρια που γειτνιάζουν με την Πρεσβεία του Ισραήλ, τα οποία ισχυρίζονταν ότι η Πρεσβεία εκτός

από τις σταθερές κάμερες κλειστού κυκλώματος τηλεπαρακολούθησης που έχει εγκαταστήσει στο περιτοίχισμα της Πρεσβείας και στη στέγη του φυλακίου, έχει επίσης εγκαταστήσει και μία ρομποτική κάμερα, η οποία έχει τη δυνατότητα να καταγράφει τις κινήσεις των ατόμων που διαμένουν στα γειτονικά σπίτια.

Δεδομένου ότι το κτίριο και ο χώρος όπου ευρίσκεται η Πρεσβεία του Ισραήλ δεν αποτελούν «έδαφος» της Κυπριακής Δημοκρατίας, οι οποιοσδήποτε ενέργειες της Πρεσβείας του Ισραήλ δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Νόμου 138(I)/2001.

Ζητήσαμε όμως από το Υπουργείο Εξωτερικών να ενημερώσει την Πρεσβεία του Ισραήλ για την πιο πάνω καταγγελία και να την πληροφορήσει ότι θα πρέπει να λάβει μέτρα ώστε η λειτουργία της ρομποτικής κάμερας να είναι σύμφωνη με τις διατάξεις του Νόμου 138 (I) / 2001 και να λαμβάνει εικόνες μόνο του χώρου και των προσώπων που είναι απολύτως απαραίτητο για την εκπλήρωση του σκοπού που επιδιώκει, ούτως ώστε να διασφαλίζεται ο σεβασμός της προσωπικής και ιδιωτικής ζωής των ατόμων που διαμένουν κοντά στο κτίριο της Πρεσβείας.

3.2.3. Αδυναμία εντοπισμού ιατρικού φακέλου ασθενούς του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας

Παραπονούμενος είχε εμπλακεί σε οδικό δυστύχημα και νοσηλεύτηκε στο θάλαμο του Ορθοπαιδικού Τμήματος του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας. Το Νοέμβριο του 2006 αποτάθηκε στη Διεύθυνση του Νοσοκομείου για να του δοθεί ο ιατρικός φάκελος του για σκοπούς αγωγής ενώπιον δικαστηρίου, αλλά δεν υπήρξε ανταπόκριση.

Τον Ιανουάριο του 2007 υπέβαλε παράπονο στο Γραφείο της Επιτρόπου Διοικήσεως και η Επίτροπος Διοικήσεως, με επιστολή της με ημερομ. 5/6/2007, μου κοινοποίησε την Έκθεση της αναφορικά με το παράπονο κατά του Υπουργείου Υγείας, ώστε να επιληφθώ λόγω αρμοδιότητας του θέματος της ασφαλούς φύλαξης και προστασίας των προσωπικών δεδομένων του παραπονούμενου.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Υγείας με πληροφόρησε ότι ο φάκελος του παραπονούμενου δεν κατέστη δυνατό να ανεβρεθεί. Ο λόγος, όπως ανέφερε, οφείλετο στην επείγουσα μεταστέγαση του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας, η οποία δεν επέτρεψε την ταξινόμηση και αρχειοθέτηση όλων των φακέλων στις νέες εγκαταστάσεις.

Σύμφωνα με το άρθρο 17 του περί Κατοχύρωσης και Προστασίας των Δικαιωμάτων των Ασθενών Νόμου του 2004 (Ν. 1(I)/2005), ο αρμόδιος παροχέας υπηρεσιών υγείας, οφείλει να τηρεί ιατρικά αρχεία, όπου εμφανίζεται η πορεία της θεραπείας του ασθενή. Τα αρχεία αυτά περιλαμβάνουν λεπτομερή στοιχεία τα οποία προσδιορίζουν την ταυτότητα του ασθενή και του αρμόδιου παροχέα υπηρεσιών υγείας, καθώς και ιατρική πληροφόρηση αναφορικά με τη θεραπεία που λαμβάνει ο ασθενής, το προηγούμενο ιατρικό ιστορικό του, τη διάγνωση της παρούσας ιατρικής κατάστασης του και της θεραπευτικής αγωγής που παρέχεται.

Ανάλογα με την περίπτωση, η διεύθυνση του ιατρικού ιδρύματος ή ο αρμόδιος παροχέας υπηρεσιών υγείας έχουν την ευθύνη για την τήρηση και φύλαξη τακτικών και ενημερωμένων ιατρικών αρχείων, σύμφωνα με τους περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Προστασία του Ατόμου) Νόμους του 2001 και 2003.

Βάσει του άρθρου 18 του Ν. 1(I)/2005, ο ασθενής έχει δικαίωμα ενημέρωσης, πρόσβασης και αντίρρησης σε σχέση με πληροφορίες που αφορούν τον ίδιο που περιλαμβάνονται στα ιατρικά αρχεία και κατά την άσκηση των δικαιωμάτων αυτών εφαρμόζονται αντίστοιχα, τηρουμένων των αναλογιών, οι διατάξεις των άρθρων 11 έως 14 των περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Προστασία του Ατόμου) Νόμων του 2001 και 2003 και των περί Επεξεργασίας Δεδομένων (Άδειες και Τέλη) Κανονισμών του 2002. Το δικαίωμα πρόσβασης του ασθενούς στα ιατρικά του αρχεία του παρέχει τη δυνατότητα να λαμβάνει, άμεσα ή έμμεσα δια του νομίμου αντιπροσώπου του, πληροφορίες που είναι καταχωρημένες στα αρχεία αυτά ή αντίγραφο ή απόσπασμα αυτών.

Σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 25 του Ν. 1(I)/2005, παροχέας υπηρεσιών υγείας που παραβιάζει οποιαδήποτε από τις διατάξεις του άρθρου 17 είναι ένοχος αδικήματος και, τηρουμένων των αναλογιών, τυγχάνουν εφαρμογής οι διατάξεις των άρθρων 25 και 26 των περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Προστασία του Ατόμου) Νόμων του 2001 και 2003. Για τη στοιχειοθέτηση αδικήματος, δυνάμει του πιο πάνω εδαφίου, δεν απαιτείται η ύπαρξη πρόθεσης ή επαγγελματικής αμέλειας.

Το άρθρο 10 του περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Προστασία του Ατόμου) Νόμου, αναθέτει στον εκάστοτε υπεύθυνο επεξεργασίας την υποχρέωση για τη λήψη των κατάλληλων οργανωτικών και τεχνικών μέτρων για την ασφάλεια των δεδομένων και την προστασία τους από τυχαία ή αθέμιτη καταστροφή, τυχαία απώλεια, αλλοίωση, απαγορευμένη διάδοση ή πρόσβαση και κάθε άλλη μορφή αθέμιτης επεξεργασίας. Τα μέτρα αυτά, πρέπει να εξασφαλίζουν επίπεδο ασφάλειας ανάλογο προς τους κινδύνους που συνεπάγεται η επεξεργασία και η φύση των δεδομένων που είναι αντικείμενο της επεξεργασίας.

Έχοντας υπόψη όλα τα πιο πάνω επέβαλα στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας διοικητική κύρωση της χρηματικής ποινής των δύο χιλιάδων ευρώ (€2,000) για παράβασης της υποχρέωσης του για λήψη των κατάλληλων μέτρων για την ασφάλεια των δεδομένων και την προστασία τους από τυχαία απώλεια.

3.2.4. Παράλειψη γνωστοποίησης μεταβολής των στοιχείων που περιλαμβάνονται σε Γνωστοποίηση που υποβλήθηκε από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού

Τον Ιανουάριο του 2003 υποβλήθηκε στο Γραφείο μου από Πρώτο Λειτουργό Εκπαίδευσης στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, Γνωστοποίηση σύστασης και λειτουργίας αρχείου / έναρξης επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων αναφορικά με τις εισαγωγικές εξετάσεις για τα ανώτερα και ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της Κύπρου και Ελλάδας.

Στη Γνωστοποίηση η υποβολή της οποίας προβλέπεται στο άρθρο 7(1) του περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Προστασία του Ατόμου) Νόμου του 2001 («ο Νόμος»), ο λειτουργός αυτός είχε κατονομαστεί ως ο υπεύθυνος επεξεργασίας του πιο πάνω αρχείου.

«Υπεύθυνος επεξεργασίας» είναι το πρόσωπο που καθορίζει το σκοπό και τον τρόπο επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων (άρθρο 2 του Νόμου) και έχει την ευθύνη να διασφαλίζει ότι τηρούνται οι προϋποθέσεις για νόμιμη επεξεργασία (άρθρο 4(1) του Νόμου) καθώς και η ασφάλεια και το απόρρητο των προσωπικών δεδομένων (άρθρο 10 του Νόμου).

Σύμφωνα με το εδάφιο (4) του άρθρου 7 του Νόμου τα στοιχεία που δηλώνονται στη Γνωστοποίηση και που αναφέρονται στο εδάφιο (2) αυτού καταχωρίζονται στο Μητρώο Αρχείων και Επεξεργασιών που τηρεί ο Επίτροπος Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων.

Το εδάφιο (5) του ίδιου άρθρου προβλέπει ότι κάθε μεταβολή των στοιχείων που αναφέρονται στο εδάφιο (2) αυτού πρέπει να γνωστοποιείται εγγράφως και χωρίς καθυστέρηση στον Επίτροπο.

Κατά ή περί τον Ιούλιο 2008 ύστερα από την υποβολή στο Γραφείο μου παραπόνου σχετικά με ισχυριζόμενη παράνομη χρησιμοποίηση προσωπικών δεδομένων προσώπων που παρακάθισαν στις εισαγωγικές εξετάσεις για τα ανώτερα και ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της Κύπρου και της Ελλάδας, σε τηλεφωνική επικοινωνία που είχε λειτουργός του Γραφείου μου με τον υπεύθυνο επεξεργασίας που στον αριθμό τηλεφώνου που αναγράφεται στη Γνωστοποίηση (που φαίνεται ήταν ο αριθμός τηλεφώνου της οικίας του) πληροφορηθήκαμε ότι ο αυτός είχε αφυπηρητήσει.

Σε μεταγενέστερη τηλεφωνική συνομιλία μας με λειτουργό του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού πληροφορηθήκαμε ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας είχε αφυπηρητήσει την 1^η Δεκεμβρίου 2005.

Ουδμία γνωστοποίηση για το γεγονός αυτό ούτε γνωστοποίηση για ορισμό άλλου προσώπου ως υπεύθυνου επεξεργασίας του αρχείου που αναφέρεται στην πρώτη παράγραφο είχε υποβληθεί μέχρι την ημερομηνία υποβολής του παραπόνου.

Σε επιστολή μου προς τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού με ημερομηνία 23 Ιουλίου 2008 ανέφερα όλα τα πιο πάνω για τα οποία ζήτησα τις απόψεις/ θέσεις της.

Επειδή δεν είχα οποιαδήποτε απάντηση, στις 10 Σεπτεμβρίου 2008 απέστειλα στη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου δεύτερη επιστολή στην οποία ανέφερα ότι υπάρχει εκ πρώτης όψεως παράβαση του άρθρου 7(4) του Νόμου και την κάλεσα και πάλι να εκφέρει τις θέσεις της μέσα σε τρεις εβδομάδες από τη λήψη της επιστολής.

Η επιστολή της 10^{ης} Σεπτεμβρίου 2008 έχει σταλεί με το χέρι στις 11 του ίδιου μηνός.

Ούτε σε αυτή την επιστολή υπήρξε οποιαδήποτε απάντηση από τη Γενική Διευθύντρια.

Στην απουσία υπεύθυνου επεξεργασίας θεωρώ ότι η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, το οποίο διατηρεί το πιο πάνω αρχείο, είχε την ευθύνη να γνωστοποιήσει στο Γραφείο μου την αφυπηρέτηση του υπεύθυνου επεξεργασίας και να ορίσει άλλο πρόσωπο ως υπεύθυνο επεξεργασίας.

Για όλα όσα αναφέρονται πιο πάνω, βρίσκω ότι υπήρξε παράλειψη γνωστοποίησης της μεταβολής του στοιχείου για τον υπεύθυνο επεξεργασίας που αναφέρεται στη

Γνωστοποίηση που έχει υποβληθεί στο Γραφείο μου τον Ιανουάριο του 2003 κατά παράβαση του άρθρου 7(5) του Νόμου και ότι η Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού είχε την ευθύνη για αποστολή γνωστοποίησης της μεταβολής αυτής, καθώς και του ορισμού νέου υπεύθυνου επεξεργασίας.

Γι' αυτό αφού έλαβα υπόψη όλα τα πιο πάνω όπως επίσης και το γεγονός ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας είναι το πρόσωπο το οποίο -

(α) Έχει υποχρέωση να διασφαλίζει ότι τηρούνται οι προϋποθέσεις για τη νόμιμη επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων όπως αυτές εκτίθενται στο άρθρο 4(1) του Νόμου, και

(β) Έχει επίσης υποχρέωση να τηρεί το απόρρητο της επεξεργασίας και να λαμβάνει όλα τα κατάλληλα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την ασφάλεια των δεδομένων και την προστασία τους από, μεταξύ άλλων, απαγορευμένη διάδοση ή πρόσβαση ή κάθε άλλης μορφής αθέμιτης επεξεργασίας,

ασκώντας τις εξουσίες που μου παρέχονται από το άρθρο 25(1) του Νόμου, αποφάσισα όπως επιβάλω στη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου χρηματική ποινή χιλίων πεντακοσίων ευρώ (€1500) για την πιο πάνω παράβαση.

Για την επιμέτρηση της ποινής έλαβα επίσης υπόψη μου το γεγονός ότι η απουσία οποιουδήποτε υπεύθυνου επεξεργασίας του σχετικού αρχείου έχει σαν συνέπεια το γεγονός ότι δεν υπάρχει οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο σύμφωνα με το Νόμο, θα έχει την ευθύνη να διασφαλίζει ότι τηρούνται οι προϋποθέσεις για νόμιμη επεξεργασία, καθώς και το απόρρητο και η ασφάλεια των δεδομένων.

3.2.5. Επιβολή χρηματικής ποινής για παράλειψη υποβολής Γνωστοποίησης

Με απόφαση μου ημερομηνίας 28 Νοεμβρίου 2008 επέβαλα χρηματική ποινή ύψους 850 ευρώ σε ιδιωτική εταιρεία για παράλειψη υποβολής Γνωστοποίησης στο Γραφείο μου όπως προνοούν οι διατάξεις τους άρθρου 7(1) του Νόμου (σύμφωνα με τον καθορισμένο τύπο και στην Ελληνική γλώσσα).

Η εν λόγω εταιρεία με επιστολή της γνωστοποίησε το αρχείο που τηρούσε καταγράφοντας μερικά μόνο από τα στοιχεία που απαιτούνται στο έντυπο υποβολής Γνωστοποίησης αρχείων/ έναρξης επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων στην αγγλική γλώσσα. Παρά τις επανειλημμένες υποδείξεις μας ότι η εταιρεία είχε υποχρέωση να υποβάλει τη Γνωστοποίηση του αρχείου της στα ελληνικά μέσω του εντύπου Γνωστοποίησης το οποίο καταρτίστηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7(2) του Νόμου και σκοπός του οποίου είναι η ομοιόμορφη και ακριβής καταχώρηση πληροφοριών στο Μητρώο Αρχείων και Επεξεργασιών που τηρεί ο Επίτροπος σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7(3) και 24(1)(α) καθώς επίσης και η διασφάλιση της διαφάνειας, δεδομένου ότι στο εν λόγω μητρώο μπορεί να έχει πρόσβαση οποιοσδήποτε ενδιαφερόμενος σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 24(2), η εταιρεία δεν συμμορφώθηκε, γι' αυτό εκδόθηκε η πιο πάνω Απόφαση με την οποία εκτός από τη χρηματική ποινή τέθηκε και προθεσμία στην εταιρεία όπως μέσα σε ένα μήνα από τη λήψη της Απόφασης υποβάλει στα ελληνικά Γνωστοποίηση για τα αρχεία που διατηρεί /τις επεξεργασίες που εκτελεί. Μέχρι σήμερα δεν υπήρξε ενεργός συμμόρφωση της εταιρείας.

3.2.6. Δημοσιοποίηση προσωπικών δεδομένων μετά από προκήρυξη απαγόρευσης εισόδου σε ποδοσφαιρικό αγώνα

Με επιστολή μου προς τον Αρχηγό Αστυνομίας, σχολιάζοντας τη σχετική Αστυνομική Ανακοίνωση Αρ. 1 εξέφρασα την αντίθεσή μου στη δημοσιοποίηση από την Αστυνομία σε μέσα μαζικής ενημέρωσης των προσωπικών δεδομένων των προσώπων των οποίων απαγορεύθηκε η είσοδος στο γήπεδο μετά από την έκδοση σχετικής προκήρυξης βάσει του άρθρου 69(1) του περί της Πρόληψης και της καταστολής της Βίας στους Αθλητικούς Χώρους Νόμου του 2008.

Θεώρησα ότι, όταν αποφασίζεται η απαγόρευση εισόδου στο γήπεδο συγκεκριμένου προσώπου/προσώπων:

(α) Η απόφαση αυτή θα πρέπει να κοινοποιείται σε πρώτο στάδιο στον ίδιο τον επηρεαζόμενο, βάσει των διατάξεων του άρθρου 11 των περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Προστασία του Ατόμου) Νόμων του 2001 και 2003, που παρέχουν στο υποκείμενο των δεδομένων το δικαίωμα ενημέρωσης.

(β) Η προκήρυξη απαγόρευσης εισόδου να ανακοινώνεται **μόνο** στα εντεταλμένα όργανα που είναι αρμόδια για τον έλεγχο της εισόδου στο συγκεκριμένο στάδιο, αφού ο σκοπός για τον οποίο εκδίδεται η προκήρυξη είναι η απαγόρευση εισόδου του προσώπου που αναφέρεται σε αυτή σε συγκεκριμένο στάδιο και σε συγκεκριμένη ημερομηνία, και ο σκοπός αυτός επιτυγχάνεται με την ανακοίνωση της στα εν λόγω αρμόδια όργανα.

Οποιαδήποτε περαιτέρω κοινοποίηση και ιδιαίτερα η δημοσιοποίηση της προκήρυξης στα ΜΜΕ, θεωρώ ότι συνιστά εκ πρώτης όψεως παράβαση της αρχής της αναλογικότητας, όπως αυτή εκτίθεται στο άρθρο 4(1)(γ) του Νόμου 138(I)/2001, το οποίο προβλέπει ότι τα προσωπικά δεδομένα που τυγχάνουν επεξεργασίας πρέπει να είναι συναφή, πρόσφορα και όχι περισσότερα από ό,τι κάθε φορά απαιτείται ενόψει των σκοπών της επεξεργασίας.

Η σκοπιμότητα και η νομιμότητα κάθε περίπτωσης πρέπει να κρίνεται ξεχωριστά με βάση τα δικά της περιστατικά.

Πρέπει να υπάρχει λογική συνάφεια (αναλογικότητα) μεταξύ της αναγκαιότητας της επεξεργασίας για την επίτευξη του νόμιμου σκοπού και των αποτελεσμάτων/συνεπειών της επεξεργασίας.

Ιδιαίτερα όταν το υποκείμενο των δεδομένων είναι γνωστών στοιχείων ταυτότητας και τόπου διαμονής στις Αρχές, ο νόμιμος σκοπός της αποτροπής της βίας σε αθλητικούς χώρους δε δικαιολογεί τη δημόσια διαπόμπευση του υποκειμένου των δεδομένων όταν αυτή δεν είναι αναγκαία, εφόσον υπάρχουν διαθέσιμα άλλα λιγότερο επαχθή μέτρα, που είναι ικανοποιητικά ή και περισσότερο αποτελεσματικά για την επίτευξη του σκοπού. Ούτε είναι επιτρεπτό η αποτροπή να οδηγεί στη λήψη μέτρων δυσανάλογων που λειτουργούν ως τιμωρία για πρόσωπα που δεν έχουν καταδικαστεί για αδίκημα.

Για το θέμα αυτό, η Αστυνομία έχει διαφορετική άποψη, στηριζόμενη στο λεκτικό της σχετικής διάταξης του άρθρου 69 του περί της Πρόληψης και της Καταστολής της Βίας στους Αθλητικούς Χώρους του 2008 (Ν.48(I)/2008), σύμφωνα με το οποίο «ο Αστυνομικός Διευθυντής ... δύναται να προβεί σε **προκήρυξη** ...» και επειδή στο πιο πάνω Νόμο δεν ορίζεται τι περιλαμβάνει ο όρος προκήρυξη, καταφεύγει στο λεξικό

του Μπαμπινιώτη, σύμφωνα με το οποίο προκήρυξη είναι «η δημόσια γνωστοποίηση» ή ακόμα «η δημοσίευση στον Τύπο επίσημης αναγγελίας».

Ανεξάρτητα από την ερμηνεία που μπορεί να δοθεί στη λέξη «προκήρυξη» σύμφωνα με το λεξικό Μπαμπινιώτη, από νομικής άποψης η ερμηνεία θα πρέπει να συνάδει με το πνεύμα του νόμου και να μην είναι αντίθετη με πρόνοιες του Συντάγματος και ακόμη περισσότερο με νομοθεσίες που ενσωματώνουν στο ημεδαπό δίκαιο Ευρωπαϊκές Οδηγίες.

Σύμφωνα με το άρθρο 4(1)(α) των περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Προστασία του Ατόμου) Νόμων του 2001 και του 2003, ο υπεύθυνος επεξεργασίας έχει υποχρέωση να διασφαλίζει ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία (Αρχή της Νομιμότητας).

Δεν είναι αρκετό να είναι νόμιμη η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων αλλά πρέπει να είναι και θεμιτή (δίκαιη). Επιπλέον, πρέπει να έχουμε κατά νουν ότι η ερμηνεία των νόμων που περιορίζουν ατομικά δικαιώματα πρέπει να είναι στενή.

3.2.7. Καταγραφή της φύσης της ασθένειας των δημοσίων υπαλλήλων στο ιατρικό πιστοποιητικό

Μετά από εκτενή αλληλογραφία και συνάντηση μου με εκπροσώπους του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και προσωπικού, συμφωνήθηκε ότι οι άδειες των δημοσίων υπαλλήλων θα διαβαθμιστούν, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα του Κεφαλαίου III των Γενικών Διατάξεων, σε έγγραφα περιορισμένης χρήσης.

Περαιτέρω εισηγήθηκα όπως οι άδειες ασθένειας (ιατρικά πιστοποιητικά και αιτήσεις για άδεια ασθένειας χωρίς ιατρικό πιστοποιητικό) καταχωρούνται σε ένα ξεχωριστό προσωπικό φάκελο αδειών ασθένειας, στον οποίο μόνο συγκεκριμένοι υπάλληλοι που θα ορίζει γραπτώς ο Διευθυντής του Τμήματος θα έχουν πρόσβαση.

Το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού δεν συμφώνησε με την εισήγηση μας για δημιουργία δεύτερου φακέλου και εξέθεσε εκτενώς τους λόγους γι' αυτή του τη διαφωνία, που εστιάζονται κυρίως στα γεγονότα ότι αυτή η πρακτική προϋποθέτει δυσανάλογο κόστος και ότι τα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα των δημοσίων υπαλλήλων προστατεύονται αποτελεσματικά με τη διαβάθμιση των αδειών σε «έγγραφα περιορισμένης χρήσης» και το θέμα ακόμη εκκρεμεί.

3.2.8. Υπηρεσία Κοινωνικών Ασφαλίσεων και εκθέσεις των ιατροσυμβουλίων

Το Γραφείο μου εξέτασε δυο παράπονα εναντίον των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων, τα οποία αφορούσαν την άρνηση των Υπηρεσιών να παράσχουν στους παραπονούμενους/ υποκείμενα των δεδομένων φωτο-αντίγραφα των εκθέσεων ιατροσυμβουλίων που αφορούσαν τους ίδιους. Οι Υπηρεσίες είχαν κοινοποιήσει το περιεχόμενο των εκθέσεων στους παραπονούμενους, στους οποίους παρασχέθηκαν και σχετικές βεβαιώσεις. Προέβαλαν όμως τον ισχυρισμό ότι οι εκθέσεις των ιατροσυμβουλίων, ουσιαστικά, αποτελούν συστάσεις προς το Διευθυντή των Υπηρεσιών και δεν έχουν δεσμευτικό χαρακτήρα και ότι η πρακτική να παρέχονται στους αιτητές, αντίγραφα με τα ονόματα των ιατρών, πιθανό να υπονομεύει τη διαδικασία εξέτασης αιτημάτων που υποβάλλονται προς τις Υπηρεσίες και πιθανό να καθιστά τους ιατρούς ευάλωτους στην επιβολή έξωθεν πιέσεων. Οι Υπηρεσίες

ενημέρωσαν τον ένα εκ των παραπονούμενων ότι, στις περιπτώσεις Δικαστικών διαδικασιών, οι Υπηρεσίες, μπορούν να κληθούν και να προσκομίσουν τα πρωτότυπα των εκθέσεων ενώπιον του Δικαστηρίου.

Το Γραφείο μου, εξέτασε τα αιτήματα των παραπονούμενων προς το Διευθυντή των Υπηρεσιών για παροχή σε αυτούς των αντιγράφων των εκθέσεων των ιατροσυμβουλιών, ως αιτήματα βάσει του άρθρου 12 του Νόμου για άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης σε πληροφορίες που τους αφορούν. Το άρθρο αυτό, προνοεί μεταξύ άλλων, ότι αν ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν απαντήσει εντός τεσσάρων εβδομάδων από την υποβολή του αιτήματος πρόσβαση ή αν η απάντηση δεν είναι ικανοποιητική, ο παραπονούμενος έχει δικαίωμα να προσφύγει στον Επίτροπο. Αφού λήφθηκαν υπόψη όλα τα πιο πάνω, κρίθηκε ότι σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, οι Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων είχαν ικανοποιήσει το αίτημα των παραπονούμενων, γνωστοποιώντας σε αυτούς το περιεχόμενο των εκθέσεων και εκδίδοντας σε αυτούς σχετικές βεβαιώσεις. Σε σχετικό δε ερώτημα που υποβλήθηκε στο Γραφείο μου από τις Υπηρεσίες, εκφράσαμε την άποψη ότι η παροχή φωτοαντιγράφων των εκθέσεων του ιατροσυμβουλίου στους παραπονούμενους δεν συνιστά παράβαση των διατάξεων του Νόμου, ιδιαίτερα, αν από αυτές απαλείφονται τα προσωπικά δεδομένα τρίτων προσώπων. Επίσης, έγινε σύσταση προς τις Υπηρεσίες όπως ενημερώνονται όλοι οι ενδιαφερόμενοι, ότι στις περιπτώσεις Δικαστικών διαδικασιών, οι Υπηρεσίες, μπορούν να κληθούν και να προσκομίσουν τα πρωτότυπα των εκθέσεων ενώπιον του Δικαστηρίου.

Παρόμοιο παράπονο είχε υποβληθεί και στην Επίτροπο Διοικήσεως και το θέμα είχε εγγραφεί και συζητηθεί σε συνεδρίαση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Θεσμών και Αξιών, στην οποία το Γραφείο μου κλήθηκε και ενημέρωσε την Επιτροπή για όλα τα πιο πάνω.

3.2.9. Συλλογή δεδομένων υγείας από τον Σύνδεσμο Καρδιοπαθών Κύπρου

Το Καρδιολογικό Διαγνωστικό Κέντρο υπέβαλε καταγγελία στο Γραφείο μου εναντίον του Συνδέσμου Καρδιοπαθών Κύπρου, ο οποίος για την καταβολή των οικονομικών βοηθημάτων στα μέλη, του ζητεί τα αποτελέσματα των ιατρικών εξετάσεων.

Συγκεκριμένα, οι ιατροί ισχυρίζονται ότι για να καταβληθεί η οικονομική βοήθεια στα μέλη του Συνδέσμου, τους ζητείται να προσκομίζουν ηλεκτροκαρδιογραφήματα, τεστ κοπώσεως, ηχοκαρδιογραφήματα, ακτινογραφίες και ιατρικές αναλύσεις.

Με επιστολή μας ενημερώσαμε τους Συνδέσμους Καρδιοπαθών των επαρχιών Λευκωσίας, Λεμεσού, Λάρνακας και Πάφου, για τις βασικές πρόνοιες του Νόμου 138 (I) / 2001, και συγκεκριμένα για τις αρχές για νόμιμη επεξεργασία και τις προϋποθέσεις για την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων.

Επίσης, στην εν λόγω επιστολή μας, ζητήσαμε από τους επαρχιακούς Συνδέσμους να εκθέσουν τις θέσεις/ απόψεις τους αναφορικά με την καταγγελία του Καρδιολογικού Διαγνωστικού Κέντρου και να μας αναφέρουν (α) τους λόγους για τους οποίους οι αποδείξεις πληρωμής ή/ και το ιατρικό πιστοποιητικό δεν είναι ικανοποιητικά στοιχεία για να είναι σε θέση να εγκρίνουν/ καταβάλουν τη σχετική χορηγία αλλά επιπρόσθετα απαιτείται και η προσκόμιση ιατρικών αποτελεσμάτων και (β) με βάση ποία εξαίρεση

του άρθρου 6 (2) βασίζεται η απαίτηση τους να προσκομίζονται τα ιατρικά αποτελέσματα από τα μέλη τους.

Οι Σύνδεσμοι των επαρχιών Λάρνακας, Λεμεσού και Πάφου, μας πληροφόρησαν ότι δεν ζητούν τα αποτελέσματα των ιατρικών εξετάσεων για την καταβολή της οικονομικής βοήθειας.

Αντιθέτως, ο Σύνδεσμος Καρδιοπαθών Λευκωσίας μας ενημέρωσε ότι πράγματι ζητά τέτοιες εξετάσεις ως προϋπόθεση για την καταβολή οικονομικής βοήθειας στα μέλη του, για να επιβεβαιώνει ότι αυτά πράγματι υποβλήθηκαν στην εξέταση για την οποία αιτούνται οικονομική βοήθεια και ότι τα ιατρικά αποτελέσματα δεν τον ενδιαφέρουν. Από ότι μας ανέφερε ο Σύνδεσμος, τα άτομα που έχουν πρόσβαση στα προσωπικά δεδομένα (περιλαμβανόμενων και των ιατρικών δεδομένων) που συλλέγονται και τυγχάνουν επεξεργασίας από το Σύνδεσμο είναι η ψυχολόγος, η κοινωνική λειτουργός και η γραμματέας. Σύμφωνα όμως με τις πρόνοιες του άρθρου 6 (2)(στ) του Νόμου, η γραμματέας δεν ασχολείται κατ' επάγγελμα με την παροχή υπηρεσιών υγείας ούτε και υπόκειται σε καθήκον εχεμύθειας.

Επίσης, η ψυχολόγος και η κοινωνική λειτουργός ασχολούνται με υπηρεσίες στήριξης των μελών του Συνδέσμου και δεν ασχολούνται κατ' επάγγελμα με την παροχή υπηρεσιών υγείας που αφορούν τις καρδιοπάθειες ώστε να είναι σε θέση να συλλέγουν και να επεξεργάζονται τις σχετικές ιατρικές εξετάσεις (ευαίσθητα δεδομένα).

Εν πάση δε περιπτώσει, η συλλογή και επεξεργασία των ιατρικών δεδομένων από το Σύνδεσμο δεν γίνεται με σκοπό την ιατρική πρόληψη, διάγνωση, περίθαλψη ή τη διαχείριση υπηρεσιών υγείας, όπως προβλέπεται στο πιο πάνω άρθρο, αλλά για τη διακρίβωση/ πιστοποίηση ότι πράγματι ο ασθενής έκανε τη συγκεκριμένη εξέταση για την καταβολή της χορηγίας.

Γι' αυτό, με βάση τα πιο πάνω, υποδείξαμε στο Σύνδεσμο ότι μπορεί να ζητά από τα μέλη του να παρουσιάζουν το αποτέλεσμα της ιατρικής εξέτασης στην οποία υποβλήθηκαν, ούτως ώστε να βεβαιώνεται ότι πράγματι δεν πρόκειται για ψευδή απαίτηση, δεν θα κρατείται όμως από το Σύνδεσμο οποιοδήποτε αντίγραφο του αποτελέσματος, παρά μόνο το μέρος που αναφέρει το όνομα του ασθενούς και το γεγονός ότι έγινε η συγκεκριμένη εξέταση τη συγκεκριμένη ημερομηνία.

4. Έλεγχοι

4.1. Κρατικά Νοσοκομεία

Μετά από δημοσιεύματα και καταγγελίες σε σχέση με το χειρισμό των φακέλων των ασθενών στα κρατικά νοσοκομεία, κρίθηκε σκόπιμο να πραγματοποιηθούν έλεγχοι σε τέσσερα από αυτά για να διαπιστώσουμε τυχόν αδυναμίες στα υφιστάμενα μέτρα ασφαλείας και στη συνέχεια να προχωρήσουμε στην ετοιμασία κατευθυντήριων γραμμών οι οποίες θα υποβληθούν σε όλα τα νοσηλευτικά κέντρα προς υλοποίηση. Πρόθεση μας είναι το 2009 να διενεργήσουμε παρόμοιους ελέγχους σε ιδιωτικά νοσοκομεία και κλινικές.

4.1.1. Έλεγχος στο Νοσοκομείο Μακάριος ΙΙΙ

Το Μάρτιο του 2008 πραγματοποιήθηκε έλεγχος στο Νοσοκομείο Μακάριος ΙΙΙ στη Λευκωσία, για να ενημερωθούμε κατά πόσο υπήρξε πρόοδος στη διαχείριση και/ ή οργάνωση των αρχείων του εν λόγω Νοσοκομείου και για τα μέτρα ασφάλειας των προσωπικών δεδομένων που τηρούνται σε αυτό. Παρατηρήσαμε ότι τα μέτρα ασφάλειας προσωπικών δεδομένων που τηρούνται δεν ήταν επαρκή.

Συγκεκριμένα:

- Η πόρτα μέσω της οποίας είναι δυνατή η πρόσβαση στο ιατρικό αρχείο δεν ήταν πάντοτε κλειδωμένη και δεν υπήρχε σύστημα ηλεκτρονικού κλειδώματος της πόρτας με χρήση κάρτας και/ ή κωδικού αριθμού.
- Η διεύθυνση του νοσοκομείου δεν είχε ορίσει άτομο υπεύθυνο για τα προσωπικά δεδομένα των ασθενών.
- Δεν εδίδετο ειδική εξουσιοδότηση κάθε μέλους του προσωπικού που επεξεργάζεται προσωπικά δεδομένα, στην οποία να αναφέρεται το επίπεδο πρόσβασης του στους ιατρικούς φακέλους. (Το θέμα αυτό έχει διευθετηθεί).
- Τα έγγραφα/ έντυπα κλπ που καταχωρούνται στους φακέλους των ασθενών δεν ήταν αριθμημένα, ούτε υπήρχε κατάλογος περιεχομένων.
- Πριν τις θυρίδες εγγραφής ασθενών δεν υπήρχε γραμμή που να διαχωρίζει τον ασθενή που εξυπηρετείται από τους υπόλοιπους που περιμένουν τη σειρά τους. (Το θέμα αυτό έχει διευθετηθεί).
- Οι χώροι στους οποίους βρίσκονται οι Η/Υ και ο εξυπηρετητής (server) σε κάποιες περιπτώσεις είναι ανοικτοί κατά τις εργάσιμες ώρες και μετά κλειδώνονται, ενώ σε άλλες περιπτώσεις δεν κλειδώνονται καθ' όλο το εικοσιτετράωρο.
- Το Νοέμβριο του 2008 έγιναν εισηγήσεις και υποβλήθηκαν κατευθυντήριες γραμμές στο Υπουργείο Υγείας αναφορικά με τις ελλείψεις που παρατηρήθηκαν (βλ. παράγραφο 4.1.5) και συνεχίζεται η παρακολούθηση υλοποίησης των εισηγήσεών μας.

4.1.2. Έλεγχος στο Γενικό Νοσοκομείο Αμμοχώστου

Το Σεπτέμβριο του 2008 πραγματοποιήθηκε έλεγχος στο Γενικό Νοσοκομείο Αμμοχώστου, για να ενημερωθούμε για τα μέτρα ασφάλειας των προσωπικών δεδομένων που τηρούνται σε αυτό. Παρατηρήσαμε ότι το επίπεδο ασφάλειας των προσωπικών δεδομένων ήταν ικανοποιητικό. Δηλαδή:

- Ο φάκελοι που μεταφέρονται στις Πρώτες Βοήθειες καταγράφονται σε βιβλίο καταγραφής και υπογράφει ο κλητήρας που τους μεταφέρει.
- Γίνεται καθημερινός περιοδικός έλεγχος έτσι ώστε να μην μένουν φάκελοι στους θαλάμους των ασθενών.
- Κάθε κατηγορία προσωπικού (π.χ. υπάλληλοι εγγραφής ασθενών, κλητήρες κλπ) φορεί στολή διαφορετικού χρώματος.
- Στην εξωτερική πόρτα εισόδου του ιατρικού αρχείου υπάρχει πινακίδα στην οποία αναγράφεται η απαγόρευση της εισόδου σε μη εξουσιοδοτημένα άτομα.
- Στο εξώφυλλο του ιατρικού φακέλου κάθε ασθενή αναγράφονται μόνο τα απαραίτητα στοιχεία του και με μεγάλα γράμματα υπάρχει η ένδειξη ότι ο φάκελος είναι εμπιστευτικός και απαγορεύεται η μετακίνησή του εκτός του Νοσοκομείου. Περισσότερα στοιχεία του ασθενούς υπάρχουν στο εσωτερικό του εξωφύλλου.
- Στο χώρο εγγραφής ασθενών εξυπηρετούνται με τη χρήση αριθμού προτεραιότητας. Ο χώρος αναμονής έχει κάποια απόσταση από τις θυρίδες εξυπηρέτησης των ασθενών.

Σε συμμόρφωση προς τις υποδείξεις μας δόθηκαν γραπτές οδηγίες διαχείρισης των φακέλων των ασθενών σε κάθε κατηγορία προσωπικού.

4.1.3 Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας

Τον Ιούνιο του 2008 πραγματοποιήσαμε επίσκεψη στο Νέο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας, με σκοπό να ενημερωθούμε ως προς την πρόοδο της διαδικασίας προμήθειας, εγκατάστασης και λειτουργίας του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Υγείας (Ο.Π.Σ.Υ) και ως προς τα μέτρα ασφάλειας των προσωπικών δεδομένων που θα τηρούνται σε αυτό.

Κατά την επεξήγηση των λειτουργιών του Πληροφοριακού Συστήματος και κατά τη ξενάγηση που μας έγινε στους χώρους του Νοσοκομείου όπου εφαρμόζεται στο παρόν στάδιο το σύστημα, πληροφορηθήκαμε τα εξής:

- Το Ο.Π.Σ.Υ εφαρμόζεται στο Νέο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας και στο Νέο Νοσοκομείο Αμμοχώστου. Δηλαδή ο ασθενής μπορεί να εξυπηρετείται από το σύστημα με τον ίδιο τρόπο, εφόσον παρουσιαστεί σε ένα από τα δύο

Νοσοκομεία για περίθαλψη. Η ταυτόχρονη εφαρμογή του συστήματος και στα δύο Νοσοκομεία αποσκοπεί στη φερεγγυότητα και αξιοπιστία του συστήματος. Στην περίπτωση που λόγω τεχνικών κωλυμάτων οι πληροφορίες του συστήματος του Νοσοκομείου Λευκωσίας δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν, το σύστημα (του Νοσοκομείου Λευκωσίας) παίρνει πληροφορίες και λειτουργεί κανονικά από το σύστημα του Νοσοκομείου Αμμοχώστου μέσω Τηλεπικοινωνιακού Δικτύου Διασύνδεσης, και αντίστροφα. (backup)

- Το σύστημα κάθε Νοσοκομείου θα είναι συνδεδεμένο με περιφερειακά συστήματα με τα οποία θα ανταλλάσσονται πληροφορίες. Στην περίπτωση της Λευκωσίας θα είναι συνδεδεμένο με επτά κέντρα υγείας και τα εξωτερικά ιατρεία του Παλιού Νοσοκομείου. Στην περίπτωση της Αμμοχώστου θα είναι συνδεδεμένο με δύο κέντρα υγείας και τα εξωτερικά ιατρεία του παλαιού κτιρίου του Νοσοκομείου Αμμοχώστου.
- Το έργο υπολογίζεται να ολοκληρωθεί και να παραδοθεί τον Ιανουάριο του 2009. Στο παρόν στάδιο έχει σχεδόν ολοκληρωθεί και παραδοθεί η πρώτη φάση του συστήματος. Υπολείπονται άλλες δύο φάσεις.
- Για ένα χρόνο μετά την παράδοση του συστήματος, η ανάδοχος εταιρεία θα παρέχει υπηρεσίες υποστήριξης χρηστών (helpdesk). Εάν παραστεί ανάγκη πιθανό οι υπηρεσίες αυτές να συνεχιστούν για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.
- Οι χρήστες του συστήματος θα έχουν δύο επίπεδα πρόσβασης. Η πρόσβαση στο σύστημα, και με το δεύτερο κωδικό θα εξειδικεύεται αναλόγως με την ιδιότητα του χρήστη.
- Η καταχώρηση δεδομένων στους φακέλους των ασθενών επιτρέπεται μόνο σε εξουσιοδοτημένους χρήστες.
- Στο χώρο των εγγραφών οι υπάλληλοι βλέπουν μόνο συγκεκριμένα δημογραφικά στοιχεία του ασθενή και όχι στοιχεία του ιατρικού τους ιστορικού.
- Εάν γίνει λανθασμένη καταχώρηση και ο χρήστης ακολούθως τη διαγράψει, το σύστημα κρατά τη λανθασμένη καταχώρηση, και δείχνει ότι αυτή έχει διαγραφεί. Ωστόσο δεν παρουσιάζεται σε εκθέσεις (reports) που πιθανό να εκδοθούν.
- Μετά την πάροδο μικρού χρονικού διαστήματος από την εισαγωγή του χρήστη στο σύστημα, εάν αυτός δεν κάνει log off, το σύστημα κλειδώνει και ο χρήστης πρέπει να επανεκκινήσει το τερματικό που χρησιμοποιεί για να μπορέσει να έχει πρόσβαση και πάλι στο σύστημα.

- Με την ολοκλήρωση του συστήματος οι ασθενείς που εξυπηρετούνται από το ακτινολογικό τμήμα θα έχουν τη δυνατότητα να παίρνουν τις ακτινογραφίες τους σε δισκάκι.
- Στο παρόν στάδιο οι εντολές που δίνουν οι γιατροί στους ασθενείς (παραπεμπτικά), τυπώνονται. Με την ολοκλήρωση του συστήματος οι εντολές αυτές θα στέλνονται ηλεκτρονικά.
- Το σύστημα έχει τη δυνατότητα να αποθηκεύει τις ενέργειες των χρηστών που καταχωρούν δεδομένα. Δηλαδή μπορεί να εμφανίσει ποιος χρήστης καταχώρησε συγκεκριμένες πληροφορίες ανά πάσα χρονική στιγμή. Ο εντοπισμός γίνεται με το όνομα χρήστη (username), που είναι για τον κάθε χρήστη μοναδικός κωδικός (primary key).

4.1.4. Γενικό Νοσοκομείο Λεμεσού

Περιήλθε σε γνώση μου πληροφορία, ότι στο αρχείο όπου διατηρούνται τα αποτελέσματα των αναλύσεων και άλλων εξετάσεων στις οποίες υποβάλλονται οι ασθενείς του Νοσοκομείου Λεμεσού έχουν πρόσβαση μη εξουσιοδοτημένα άτομα και συγκεκριμένα επιτρέπεται στους ασθενείς να μπαίνουν στο αρχείο για να βρουν οι ίδιοι τα αποτελέσματα τους, έχοντας με το τρόπο αυτό την ευχέρεια να λάβουν γνώση των αποτελεσμάτων άλλων ασθενών ή/ και να τα καταστρέψουν ή /και να τα υπεξαιρέσουν.

Όταν ρωτήθηκε σχετικά, ο Πρώτος Ιατρικός Λειτουργός του Γενικού Νοσοκομείου Λεμεσού, απέρριψε τους πιο πάνω ισχυρισμούς και με πληροφόρησε πως οι αναλύσεις που διεκπεραιώνονται τοποθετούνται σε θυρίδες του κάθε γιατρού και πως ο χώρος παραλαβής των δειγμάτων κλείνεται με ηλεκτρική κλειδαριά.

Ύστερα από συνεννόηση με τη Διεύθυνση του Νοσοκομείου, στις 20/5/2008 διοργανώσαμε μια διάλεξη για το προσωπικό των Νοσοκομείων Λεμεσού και Πάφου με σκοπό να τους ενημερώσουμε για τις πρόνοιες της Νομοθεσίας, καθώς και για τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνουν για την προστασία των προσωπικών δεδομένων των ασθενών.

Με την ευκαιρία της διάλεξης, λειτουργοί του Γραφείου μου διενέργησαν έλεγχο στο αρχείο αποτελεσμάτων του Χημείου όπου διαπίστωσαν ότι δεν υπήρχαν επαρκή μέτρα ασφαλείας. Παρόλο που η πόρτα του αρχείου διέθετε ηλεκτρική κλειδαριά, η πόρτα ήταν ξεκλειδωτή και οποιοσδήποτε, συμπεριλαμβανομένων των λειτουργών του Γραφείου μου, μπορούσε εύκολα να εισέλθει στο χώρο του αρχείου και να λάβει γνώση των αποτελεσμάτων. Διαπιστώθηκε περαιτέρω πως η ίδια κατάσταση επικρατούσε και σε άλλα αρχεία, όπως αυτό των ακτινογραφιών. Επίσης, σε διάδρομο βρέθηκαν αφημένοι, ανεπιτήρητοι ιατρικοί φάκελοι ασθενών.

Υποβλήθηκαν οι ακόλουθες συστάσεις στην Διεύθυνση του Γενικού Νοσοκομείου Λεμεσού:

- Να εκδώσουν γραπτές οδηγίες για την ασφάλεια των προσωπικών δεδομένων προς όλο το προσωπικό,
- Να φροντίσουν ώστε να πραγματοποιούνται έλεγχοι για την εφαρμογή των οδηγιών,
- Να ορίσουν κάποιο κατάλληλο άτομο ως λειτουργό προστασίας προσωπικών δεδομένων που, μεταξύ άλλων, θα είναι υπεύθυνο για την διεξαγωγή αυτών των ελέγχων. Το άτομο αυτό δεν πρέπει να είναι υπεύθυνο ή να χειρίζεται θέματα αρχείου.
- Να φροντίσουν ώστε οι φάκελοι με τα ιατρικά δεδομένα των ασθενών να μεταφέρονται με ασφάλεια στο Ιατρικό Αρχείο,
- Να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε οι πόρτες πρόσβασης σε όλα τα Αρχεία να είναι κλειδωμένες και στα Αρχεία να εισέρχεται μόνο το εξουσιοδοτημένο προσωπικό για εκτέλεση της εργασίας του.

Εν κατακλείδι, ζητήσαμε όπως στο τέλος του χρόνου να μας σταλεί έκθεση του υπεύθυνου ασφάλειας των προσωπικών δεδομένων αναφορικά με τους ελέγχους που θα έχει πραγματοποιήσει.

4.1.5. Κατευθυντήριες γραμμές

Μετά τη διενέργεια των πιο πάνω ελέγχων στείλαμε επιστολή στο Υπουργείο Υγείας με την οποία θέσαμε υπόψη τους διάφορα ζητήματα που διαπιστώσαμε κατά τους ελέγχους, ώστε να τα εξετάσουν με στόχο να εξευρεθεί ομοιόμορφη πολιτική αντιμετώπισής τους. Τα ζητήματα αφορούν:

- Την καθιέρωση κοινής διαδικασίας με στόχο τη διασφάλιση της ασφάλειας του ιατρικού φακέλου του ασθενούς ιδιαίτερα όταν ο ίδιος ζητά να τον παίρνει από το νοσηλευτήριο για να τον προσκομίσει σε ιατροσυμβούλιο ή σε τμήμα άλλου νοσηλευτηρίου.
- Την αρίθμηση των εγγράφων / εντύπων που καταχωρούνται στους φακέλους των ασθενών για να γίνεται αντιληπτή τυχόν απώλεια ή καταστροφή ή υποκλοπή / υπεξαίρεση κάποιου έγγραφου / εντύπου.
- Την έκδοση κοινών εντύπων των νοσηλευτηρίων για χρήση στις περιπτώσεις που ασθενείς επιθυμούν:
  - να έχουν πρόσβαση στα δεδομένα του φακέλου τους
  - να τους χορηγηθούν αντίγραφα ιατρικών εξετάσεων
  - να δώσουν ρητή εξουσιοδότηση / συγκατάθεση για πρόσβαση στον ιατρικό φάκελο τους

- να λάβουν αντίγραφα νόμιμοι αντιπρόσωποι τους π.χ. η ασφαλιστική εταιρεία ή ο δικηγόρος τους.
- Τη βεβαίωση ότι στη σύμβαση του Υπουργείου Υγείας με ιδιώτες ιατρούς περιλαμβάνεται ρητή δέσμευση των ιδιωτών γιατρών ότι η επεξεργασία διεξάγεται μόνο κατ' εντολή του υπεύθυνου επεξεργασίας και ότι οι υποχρεώσεις του άρθρου 10 του Νόμου (καθήκοντος εχεμύθειας – τήρησης απορρήτου, λήψης κατάλληλων μέτρων ασφάλειας και προστασίας των δεδομένων) βαρύνουν αναλόγως και αυτούς (άρθρο 10(4) του Νόμου).

Ανταπόκριση από το Τμήμα Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας υπήρξε μόνο ως προς το τελευταίο θέμα. Μας διαβίβασε αντίγραφο ασυμπλήρωτου συμβολαίου συμφωνίας αγοράς υπηρεσιών από ιδιώτες ιατρούς, το οποίο αφού μελετήσαμε καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι καλύπτει την απαίτηση του άρθρου 10(4) του Νόμου για την προστασία των δεδομένων και υποβάλαμε μία εισήγηση για βελτίωση του λεκτικού του συμβολαίου, η οποία λήφθηκε υπόψη και η σχετική τροποποίηση θα υπάρξει στα επόμενα συμβόλαια.

Για τα υπόλοιπα θέματα θα ζητήσουμε από το Υπουργείο Υγείας να πληροφορηθούμε για τις ενέργειες που έγιναν για επίλυσή τους και θα παρακολουθούμε το θέμα μέχρι ότου επιλυθούν ικανοποιητικά όλα τα θέματα.

4.2. Φάκελοι των εκπαιδευτικών που διατηρούνται από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού

Με αφορμή κάποια δημοσιεύματα στον ημερήσιο τύπο τα οποία έκαναν λόγο για «φακέλωμα των εκπαιδευτικών» από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (Υ.Π.Π) και με βάση τις εξουσίες που μου χορηγούν οι διατάξεις του άρθρου 23(η) του Νόμου, σύμφωνα με τις οποίες «ο Επίτροπος ενεργεί αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από καταγγελία διοικητικούς ελέγχους σε οποιοδήποτε αρχείο», διενήργησα αυτεπάγγελτη έρευνα στο Υ.Π.Π με σκοπό τη διακρίβωση της αλήθειας των ισχυρισμών των εν λόγω δημοσιευμάτων, για τα οποία εξέφρασε έντονη ανησυχία και η ΟΕΛΜΕΚ.

Σύμφωνα με τα δημοσιεύματα, το Υ.Π.Π., εκτός από τον προσωπικό φάκελο των εκπαιδευτικών, που η τήρησή του προβλέπεται από τον περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας Νόμο, διατηρεί και ένα δεύτερο φάκελο ο οποίος περιλαμβάνει ανώνυμες και επώνυμες καταγγελίες σε βάρος των εκπαιδευτικών καθώς και άλλα προσωπικά στοιχεία τους, ενώ δεν τους επιτρέπεται η πρόσβαση στο φάκελο αυτό.

Πριν από την πραγματοποίηση ελέγχου στο Υ.Π.Π είχε προηγηθεί σχετική αλληλογραφία με λειτουργούς του, η οποία όμως δεν απέφερε τα αναμενόμενα αποτελέσματα και ως εκ τούτου αποφάσισα όπως λειτουργοί του Γραφείου μου προβούν άμεσα σε επιτόπιο έλεγχο με σκοπό τη λήψη στοιχείων αναφορικά με τη τήρηση και το περιεχόμενο των φακέλων των εκπαιδευτικών.

Ευρήματα λειτουργών του Γραφείου μου από τη μελέτη των δειγμάτων των Φακέλων:

1. Παρά το ανυπόστατο των καταγγελιών (ανώνυμων και επώνυμων) αυτές παραμένουν στον προσωπικό φάκελο των εκπαιδευτικών.

2. Μέσα στον ίδιο φάκελο περιλαμβάνονται περισσότερες από μία καταγγελίες καθώς και η επί μέρους διερεύνησή τους.
3. Διατηρείται δεύτερος ή πειθαρχικός φάκελος.
4. Δεν υπάρχει διαδικασία για άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης ως ο Νόμος ορίζει στις διατάξεις των άρθρων 12 και 14 αντίστοιχα.
5. Δεν υπάρχει διαδικασία για διαγραφή ή καταστροφή των καταγγελιών οι οποίες αποδείχτηκαν εν τέλει αβάσιμες.
6. Διατήρηση συγκεκριμένων εγγράφων εις διπλούν (προσωπικό και πειθαρχικό φάκελο).
7. Απουσία ενημέρωσης των εκπαιδευτικών σχετικά με τη λήψη και εξέταση καταγγελιών αναφορικά με το άτομό τους. Οι εκπαιδευτικοί ενημερώνονται μόνο κατά την έναρξη της πειθαρχικής έρευνας που γίνεται από ερευνώντα λειτουργό.

Στη συνέχεια του ελέγχου απηύθυνα προς το Υ.Π.Π σχετικές Συστάσεις σύμφωνα με τις εξουσίες που μου χορηγούν οι διατάξεις του άρθρου 23(γ) του Νόμου με σκοπό τη συμμόρφωση του Υπουργείου με τις διατάξεις του Νόμου και την καθιέρωση διαδικασιών για συγκεκριμένα θέματα π.χ. πρόσβαση.

Συστάσεις προς το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού

1. Ο εκπαιδευτικός εναντίον του οποίου στρέφεται η καταγγελία να ενημερώνεται τόσο σχετικά με την ύπαρξη της όσο και σχετικά με την επικείμενη προκαταρκτική διερεύνηση και το αποτέλεσμα αυτής.
2. Μη διατήρηση των εγγράφων που αναφέρονται στις καταγγελίες εις διπλούν, σε προσωπικό και πειθαρχικό φάκελο, δεδομένου ότι διαφέρει ο σκοπός των δύο αυτών φακέλων, έχοντας υπόψη ότι ο προσωπικός φάκελος θα πρέπει να περιλαμβάνει υπηρεσιακά έγγραφα σχετικά με την κατάρτιση και επιμόρφωση των εκπαιδευτικών. Ως εκ τούτου τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στον πειθαρχικό φάκελο δεν πρέπει να περιλαμβάνονται και στον προσωπικό.
3. Ικανοποίηση των γραπτών αιτημάτων των εκπαιδευτικών για πρόσβαση στους φακέλους ή σε δεδομένα που αφορούν το άτομό τους (περιλαμβανομένων του προσωπικού και πειθαρχικού φακέλου). Για το σκοπό αυτό μπορεί να καθοριστεί συγκεκριμένη διαδικασία.
4. Διαγραφή των ανώνυμων και επώνυμων καταγγελιών οι οποίες κρίθηκαν αβάσιμες. Σύμφωνα με την Αρχή της διατήρησης όπως περιγράφεται στον Νόμο, άρθρο 4(1)(ε) «τα δεδομένα διατηρούνται σε μορφή που να επιτρέπει τον προσδιορισμό της ταυτότητας των υποκειμένων τους μόνο κατά τη διάρκεια της περιόδου που απαιτείται, κατά την κρίση του Επιτρόπου, για την πραγματοποίηση των σκοπών της συλλογής τους και της επεξεργασίας τους».

4.3. Μακάρειο Στάδιο

Δύο λειτουργοί του γραφείου μου επισκέφθηκαν το Μακάρειο Στάδιο για έλεγχο του κλειστού κυκλώματος βίντεο-παρακολούθησης (ΚΚΒΠ) και ενημερώθηκαν για τον τρόπο λειτουργίας του συστήματος και για τα μέτρα ασφάλειας και προστασίας των προσωπικών δεδομένων. Υπέδειξα στο Γενικό Διευθυντή του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού ότι στο περιεχόμενο των προειδοποιητικών πινακίδων πρέπει να περιλαμβάνεται η ταυτότητα του οργανισμού που πραγματοποιεί την οπτικογράφιση (στην περίπτωση αυτή του ΚΟΑ) και κάποια στοιχεία για επικοινωνία μαζί του.

4.4. Έλεγχος Τραπεζών

Με αφορμή τα διάφορα παράπονα/καταγγελίες που υποβάλλονται κατά καιρούς στο Γραφείο μου από πολίτες της Δημοκρατίας για τις διαδικασίες που ακολουθούνται από τις Τράπεζες κατά την επεξεργασία προσωπικών τους δεδομένων στα πλαίσια παροχής τραπεζικών υπηρεσιών, αποφάσισα τη διεξαγωγή ελέγχου σε όλες τις Τράπεζες που δραστηριοποιούνται στην Κύπρο, για αξιολόγηση κατά πόσο οι πρακτικές και οι διαδικασίες που ακολουθούν είναι σύμφωνες με τις πρόνοιες του Νόμου 138(I)/2001.

Ο έλεγχος γίνεται μέσω ερωτηματολογίου, ενώ παράλληλα ζητήθηκε από τις Τράπεζες να υποβάλουν συγκεκριμένα έντυπα τα οποία διατίθενται σε πελάτες / μελλοντικούς πελάτες για εξασφάλιση παροχής υπηρεσιών και σε υποψήφιους για εργοδότηση.

Ο έλεγχος αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του επόμενου χρόνου.

5. Ενημέρωση/ Εκπαίδευση

5.1. Ιστοσελίδα

The screenshot shows the website of the Office of the Commissioner for Data Protection of Personal Nature. The header includes the title 'ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ' and the Cypriot coat of arms. A navigation menu on the left lists various sections like 'Εισαγωγή', 'Γραφείο Επιτρόπου', and 'Ενημέρωση'. The main content area features a search bar, a welcome message in Greek, and information about the European Union and the 28th January Data Protection Day. There are also logos for the European Union and the National Data Protection Authority.

Η Ιστοσελίδα του Γραφείου στο Διαδίκτυο συνεχίζει να ενημερώνεται τακτικά με νέα σχετικά με οδηγίες, συστάσεις, συναντήσεις και ανακοινώσεις τύπου από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις αντίστοιχες αρχές των άλλων κρατών-μελών της Ε.Ε.

Κατά το έτος 2008 είχαν αναρτηθεί επίσης στην Ιστοσελίδα οι αποφάσεις, γνωμοδοτήσεις και συστάσεις που έχουν εκδοθεί.

Προστέθηκαν επίσης πληροφορίες για ενημέρωση των υπεύθυνων επεξεργασίας για τη Διαβίβαση Προσωπικών Δεδομένων σε Τρίτες χώρες όπως για παράδειγμα τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες επιτρέπεται η Διαβίβαση και τις περιπτώσεις για τις οποίες απαιτείται η άδεια της Επιτρόπου. Στο μέρος αυτό προστέθηκαν και σύνδεσμοι σε σχετικές πληροφορίες και έγγραφα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

5.2. Διανομή των Ενημερωτικών Εντύπων

Το ενημερωτικό τετράπτυχο, που εξέδωσε το Γραφείο μου το 2007, αναφορικά με τη χρήση του διαδικτύου και των κινητών τηλεφώνων το οποίο αφενός μεν επισημαίνει τους κινδύνους κατά την περιήγηση στο διαδίκτυο ενώ περιλαμβάνει εισηγήσεις και μέτρα ασφαλούς πρόσβασης και προστασίας τόσο των χρηστών του διαδικτύου όσο και των χρηστών κινητών τηλεφώνων, διανεμήθηκε ύστερα από συνεννόηση με το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, στα δημόσια σχολεία μέσης εκπαίδευσης καθώς και σε Κολέγια και Πανεπιστήμια της Κύπρου.

Η διανομή έγινε μέσω των σχολικών εφοριών με τον αριθμό των διανεμηθέντων εντύπων να ανέρχεται στις 44.000. Περί τα 16.500 έντυπα διατέθηκαν σε Κολέγια και Πανεπιστήμια.

Επίσης μέσα στα πλαίσια της ενημερωτικής του πολιτικής, το Γραφείο μου προχώρησε το 2008 στη μαζική διανομή των Οδηγιών που έκδωσε μέχρι σήμερα (Οδηγία για τα κλειστά κυκλώματα βίντεο-παρακολούθησης, Οδηγία για το Διαδίκτυο και Οδηγία για τις Εργασιακές Σχέσεις).

Διανεμήθηκαν συνολικά 44,400 Οδηγίες σε: Τράπεζες, Ημικρατικούς Οργανισμούς, Τηλεοπτικά Κανάλια, Τηλεπικοινωνιακούς Οργανισμούς, Ασφαλιστικές Εταιρείες, Κόμματα, Οργανώσεις, Συντεχνίες, καθώς και σε όλους τους Δήμους και τα Γραφεία Εξυπηρέτησης του Πολίτη (ΓΕΠ). Μέλημα μας ήταν η ενημέρωση των ιδίων των οργανισμών αλλά κατά κύριο λόγο η απώτερη διάθεση του υλικού στους πολίτες που επισκέπτονται κάποιους από τους χώρους αυτούς, όπως Τράπεζες, Δήμους και ΓΕΠ.

5.3. Πληροφόρηση και Καθοδήγηση

Λειτουργοί του Γραφείου μου απαντούν καθημερινά τηλεφωνήματα με τα οποία υποβάλλονται ερωτήματα τόσο για ενημέρωση για τις διατάξεις του Νόμου, τη νομιμότητα κάποιας επεξεργασίας και γενικά της συμμόρφωσης με το Νόμο, όσο και για ερωτήματα για την υποβολή παραπόνων.

Το 2008 καταγράφηκαν 627 τηλεφωνικές κλήσεις, από τις οποίες οι 240 αφορούσαν την αποστολή ανεπιθύμητων διαφημιστικών μηνυμάτων.

5.4. Εγκύκλιοι/ Ανακοινώσεις

Εγκύκλιος - μέτρα ασφαλείας σε κτίρια της δημόσιας υπηρεσίας

Επειδή κατά το 2008 το Γραφείο μου δέχθηκε διάφορα ερωτήματα αναφορικά με την εγκατάσταση και χρήση σε διάφορα κτίρια της δημόσιας υπηρεσίας, μέτρων, τα οποία συνεπάγονται την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων των επισκεπτών, για σκοπούς ελέγχου της πρόσβασης τους στα κτίρια αυτά, τον Οκτώβριο απεύθυνα σχετική Εγκύκλιο Επιστολή προς τους Γενικούς Διευθυντές των Υπουργείων, τα Τμήματα/ Υπηρεσίες που Υπάγονται σε αυτά και τις Ανεξάρτητες Υπηρεσίες, με σκοπό να παρασχεθούν γενικές καθοδηγητικές γραμμές στους υπεύθυνους επεξεργασίας, για τα μέτρα που ενδείκνυται κατά περίπτωση να λαμβάνονται.

Στην Εγκύκλιο αναφέρεται ότι αν κριθεί απαραίτητη η λήψη μέτρων για τον έλεγχο της πρόσβασης επισκεπτών σε κτίρια της Δημόσιας Υπηρεσίας, τα οποία συνεπάγονται την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, τα μέτρα αυτά πρέπει να συνάδουν με τις πρόνοιες του Νόμου και ιδιαίτερα με την αρχή της αναλογικότητας. Σύμφωνα με αυτή την αρχή, τα μέτρα πρέπει να είναι ανάλογα του χαρακτηρισμού ασφαλείας του κάθε κτιρίου με βάση σχετική Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου και του επιπέδου ασφαλείας που επιδιώκεται σε αυτό. Δηλαδή, σε κτίριο που δεν είναι υψίστης ασφαλείας, δεν δικαιολογείται η χρήση μέτρων τα οποία εφαρμόζονται σε

κτίριο που έχει χαρακτηριστεί βάσει Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, ως υψίστης ασφαλείας.

Επίσης, εξέφρασα την άποψη ότι σε κτίρια που δέχονται μεγάλο αριθμό επισκεπτών ημερησίως, πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα που να ικανοποιούν το απαιτούμενο επίπεδο ασφαλείας, αλλά ταυτόχρονα, να μην εμποδίζουν την απρόσκοπτη πρόσβαση και εξυπηρέτηση του κοινού.

5.5. Σεμινάρια/ Διαλέξεις

Όπως κάθε χρόνο έτσι και φέτος, το Γραφείο μου ανταποκρίθηκε με προθυμία στην πρόσκληση για παρουσίαση διαλέξεων στην Κυπριακή Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης, στην Αστυνομική Ακαδημία, στην Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων κ.α.

Πραγματοποιήθηκαν επίσης εκπαιδευτικές/ ενημερωτικές διαλέξεις ύστερα από πρωτοβουλία του Γραφείου μου, στα Νοσοκομεία Λεμεσού και Λάρνακας.

Το 2008 παρουσιάστηκαν συνολικά 44 διαλέξεις ως ακολούθως:

ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΠΟΥ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΤΗΚΑΝ ΚΑΤΑ ΤΟ 2008

Υπηρεσία/ Οργανισμός	Αριθμός διαλέξεων	Θέμα
Κυπριακή Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης – πρόγραμμα νεοεισερχομένων	23	Υποχρεώσεις της διοίκησης για την προστασία των προσωπικών δεδομένων
Αστυνομική Ακαδημία	7	Μέτρα ασφαλείας της Αστυνομίας για την προστασία των προσωπικών δεδομένων
Υπηρεσία Εσωτερικού Έλεγχου	1	Ο περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Προστασία του Ατόμου) Νόμος
Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων	2	Εργατικό Δίκαιο στην σύγχρονη κυπριακή επιχείρηση
Υπουργείο Εξωτερικών	1	Εφαρμογή κοινής προξενικής εγκυκλίου
Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντών	2	Η προστασία των προσωπικών δεδομένων στη δημόσια υπηρεσία
Δήμος Πάφου	1	Η προστασία των προσωπικών δεδομένων
Νοσοκομείο Λεμεσού	1	Μέτρα Ασφαλείας που πρέπει να λαμβάνονται στα κρατικά νοσοκομεία
Κυπριακό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο (ΚΕΒΕ)	3	Επεξεργασία Προσωπικών Δεδομένα στον Τομέα των Εργασιακών Σχέσεων
Τμήμα Φυλακών	1	Εκπαίδευση προσωπικού φυλακών ως καθοδηγητές
Δήμος Λευκωσίας	1	Η προστασία των προσωπικών δεδομένων
Νοσοκομείο Λάρνακας	1	Μέτρα Ασφαλείας που πρέπει να λαμβάνονται στα κρατικά νοσοκομεία
ΣΥΝΟΛΟ	44	

5.6. Ευρωπαϊκή Ημέρα Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων

Η 28^η Ιανουαρίου καθιερώθηκε το 2006 από το Συμβούλιο Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης ως η Ευρωπαϊκή Ημέρα Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, με αφορμή τη συμπλήρωση 25 χρόνων από την ημερομηνία κατά την οποία άνοιξε για υπογραφή στο Στρασβούργο η Σύμβαση 108, για την Προστασία του Ατόμου από την Αυτοματοποιημένη Επεξεργασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, που σηματοδότησε τη θέσπιση του πρώτου νομοθετικού εργαλείου για την προστασία των προσωπικών δεδομένων στην Ευρώπη.

Κάθε χρόνο, κατά την ημερομηνία αυτή οι Ευρωπαϊκές Αρχές Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων διοργανώνουν διάφορες δραστηριότητες, με σκοπό να τονίσουν τη σημασία της ημέρας αυτής καθώς και για να ενημερώσουν τους πολίτες για τα δικαιώματά τους που απορρέουν από τη σχετική με την προστασία των προσωπικών δεδομένων νομοθεσία. Στα πλαίσια των σκοπών αυτών, το Γραφείο μου οργάνωσε τις πιο κάτω δραστηριότητες:

- Ετοιμάστηκε σχετική αφίσα με μήνυμα «*Προστασία Προσωπικών Δεδομένων- Αφορά όλους μας*», η οποία αποστάληκε και αναρτήθηκε σε γραφεία υπηρεσιών του δημοσίου, δήμους, κοινοτικά συμβούλια, ημικρατικούς, τραπεζικούς και άλλους ιδιωτικούς οργανισμούς.
- Η σχετική Διακήρυξη της Ομάδας Εργασίας του Άρθρου 29 που υιοθετήθηκε στις 05 Δεκεμβρίου 2007, μεταφράστηκε στα Ελληνικά και το κείμενο της δημοσιεύτηκε στην ιστοσελίδα του Γραφείου μου.
- Κατόπιν συμφωνίας με το Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών, στις 27, 28 και 29 Ιανουαρίου η διερχόμενη αλληλογραφία από προκαθορισμένα Ταχυδρομεία σφραγίστηκε με σφραγίδα που ετοιμάστηκε για το σκοπό αυτό και έγγραφε το μήνυμα «*28 Ιανουαρίου- Ευρωπαϊκή Ημέρα Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων*».
- Την 28^η Ιανουαρίου διοργανώθηκε δημοσιογραφική διάσκεψη στην αίθουσα του Γραφείου Τύπου και Πληροφοριών και δόθηκε αριθμός συνεντεύξεων σε τηλεοπτικούς και ραδιοφωνικούς σταθμούς.
- Σε συνεργασία με διαφημιστική εταιρεία ετοιμάστηκε σχετικό τηλεοπτικό μήνυμα, το οποίο προβλήθηκε σε ώρα ψηλής τηλε-θέασης σε επιλεγμένους τηλεοπτικούς σταθμούς, ενώ αντίστοιχο μήνυμα μεταδόθηκε από αριθμό ραδιοφωνικών σταθμών.

6. Νομοθετικές Ρυθμίσεις

Σύμφωνα με το άρθρο 23 (θ) του Νόμου, ο Επίτροπος Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων αποφαινεται για κάθε ρύθμιση που αφορά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Στα πλαίσια αυτής της αρμοδιότητας κλήθηκα να εκφέρω τη γνώμη μου κατά το στάδιο της ετοιμασίας αριθμού νομοσχεδίων που περιλάμβαναν διατάξεις σχετικές με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων και εξέφρασα τις απόψεις μου ενώπιον διαφόρων Κοινοβουλευτικών Επιτροπών σχετικά με τα πιο κάτω θέματα:

- Το νομοσχέδιο για τροποποίηση των περί Κρατικού Αρχείου Νόμων του 1991 μέχρι 1995 που έγινε στις 30/10/2008 στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.
- Προτάσεις νόμων που οδήγησαν στη ψήφιση του περί Αναγνώρισης της Προσφοράς, Καθιέρωσης Ημέρας Μνήμης και Τιμής και Παροχής Ωφελημάτων προς τους Αιχμαλώτους Πολέμου του 1974 και προς τους Εξαρτωμένους τους Νόμο του 2008 στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων.
- Το νομοσχέδιο με τίτλο «Ο περί του Γενικού Συστήματος Υγείας (Τροποποιητικός) Νόμος του 2007» στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας.
Ο Οργανισμός Ασφάλισης Υγείας είχε ζητήσει τις απόψεις μου για πρόνοιες του νομοσχεδίου που τροποποιούσε τον περί του Γενικού Συστήματος Υγείας Νόμο και αφορούσαν την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων και είχα υποβάλει εισηγήσεις για βελτίωση των υφιστάμενων διατάξεων και προσθήκη νέων άρθρων.
Παρατήρησα μεταξύ άλλων ότι δεν θεωρώ ότι ο Οργανισμός Ασφάλισης Υγείας είναι πρόσωπο που ασχολείται κατ' επάγγελμα με την παροχή υπηρεσιών υγείας και συνεπώς δεν μπορεί να επεξεργάζεται προσωπικά δεδομένα με βάση την εξαίρεση που προβλέπεται στην παρ. (στ) του άρθρου 6(2) του Νόμου 138(I)/2001, και ότι είναι απαραίτητη η έκδοση Κανονισμών για το σκοπό αυτό με βάση το εδάφιο (3) του ίδιου άρθρου.

Το θέμα υποβλήθηκε στη Νομική Υπηρεσία η οποία συμφώνησε με την εισήγησή μου για ετοιμασία και έκδοση Κανονισμών κυρίως για σκοπούς ασφάλειας του δικαίου και στη συνέχεια ο Οργανισμός ετοίμασε Κανονισμούς με βάση το άρθρο 6(3).

7. Συμμετοχή σε σεμινάρια του εσωτερικού

7.1. Εκπαίδευση οργανισμών της Κυπριακής Δημόσιας Υπηρεσίας σε εξειδικευμένα θέματα Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Οκτώ λειτουργοί του Γραφείου μου συμμετείχαν στο πρόγραμμα με τίτλο **«Ζητήματα επεξεργασίας και ασφάλειας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Ευρωπαϊκή και εθνική διάσταση»**. Στόχος του σεμιναρίου αυτού ήταν ο εμπλουτισμός των γνώσεων όλων των λειτουργών του Γραφείου μου, περιλαμβανομένων των γραμματειακών λειτουργών και η βελτίωση του βαθμού κατανόησης του κανονιστικού/ νομοθετικού πλαισίου για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων.
- Ένας λειτουργός του Γραφείου μου συμμετείχε στο πρόγραμμα **«Ενσωμάτωση και εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου στην εσωτερική έννομη τάξη»**. Κύριος στόχος του σεμιναρίου ήταν εμβάθυνση στις πολύπλοκες διαδικασίες που εφαρμόζονται στα κοινοτικά όργανα και η ενημέρωση για την καλύτερη δυνατή έρευνα της θεωρίας, της νομολογίας και της νομοθεσίας ως εργαλεία για την αντιμετώπιση των αναφευομένων ζητημάτων κατά την ερμηνεία και εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου.
- Τέσσερις λειτουργοί του Γραφείου μου συμμετείχαν στο πρόγραμμα με τίτλο **«Κεκτημένο Schengen I: Σύμβαση Εφαρμογής Συμφωνίας Schengen, Καταπολέμηση Διασυνοριακής Εγκληματικότητας και Ευρωπαϊκοί Κανονισμοί Ασφάλειας Αερολιμένων και Λιμένων»** και τέσσερις άλλοι λειτουργοί συμμετείχαν στο πρόγραμμα **«Κεκτημένο Schengen II: Οργάνωση και Λειτουργία του Τμήματος Sirene, του Συστήματος Πληροφοριών N. SIS και το Ευρωπαϊκό Ένταλμα Σύλληψης»**.

Τα πιο πάνω προγράμματα χρηματοδοτήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση με εμπειρογνώμονες που όρισε η ίδια για το σκοπό αυτό, στο πλαίσιο του προγράμματος «Ενδυνάμωση οργανισμών της Δημόσιας Υπηρεσίας για αποτελεσματική συμμετοχή τους στο Ευρωπαϊκό πλαίσιο» (Transition Facility). Το Γραφείο μου είχε επιλεγεί το 2006, μαζί με άλλα 35 Τμήματα/ Οργανισμούς της Δημοκρατίας, για να συμμετάσχει σ' αυτό και έτυχε της ανάλογης εκπαίδευσης.

Η υλοποίηση του όλου έργου είχε ανατεθεί από το Υπουργείο Οικονομικών στην κοινοπραξία Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου και HAUS (Finnish Institute of Public Management) σε συνεργασία με την Κυπριακή Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης.

Το έργο διάρκεσε δύο χρόνια και ολοκληρώθηκε τον Ιούλιο του 2008.

7.2. Εκπαίδευση Προσωπικού

- Λειτουργός του Γραφείου μου παρακολούθησε την Ημερίδα για θέματα ποιότητας στη Δημόσια Διοίκηση που διοργάνωσε το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού τον Μάιο του 2008.
- Λειτουργός του Γραφείου μου παρακολούθησε την Ημερίδα για την αποτελεσματική συμμετοχή της Κύπρου στην Ε.Ε. που διοργάνωσε η Κυπριακή Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης.

8. Διεθνείς Δραστηριότητες

8.1. Διεθνές Συνέδριο Επιτρόπων Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων

Στις 15 – 17 Οκτωβρίου 2008 έλαβα μέρος στο 30^ο Διεθνές Συνέδριο Επιτρόπων Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, που πραγματοποιήθηκε στο Στρασβούργο της Γαλλίας.

Το Συνέδριο που έλαβε χώρα στο κτίριο του Συμβουλίου της Ευρώπης, οργανώθηκε από κοινού από τον Πρόεδρο της Γαλλικής Αρχής Προστασίας Δεδομένων και τον Ομοσπονδιακό Επίτροπο Προστασίας Δεδομένων και Freedom of Information της Γερμανίας με την ευκαιρία της 30ής επετείου της ίδρυσης των Γραφείων τους και της ύπαρξης της νομοθεσίας για την προστασία των προσωπικών δεδομένων.

Το Συνέδριο είχε σαν θέμα «Προστασία της ιδιωτικότητας σε ένα κόσμο χωρίς σύνορα».

Στο Συνέδριο έλαβαν μέρος, εκτός από τις Ευρωπαϊκές Αρχές Προστασίας Δεδομένων, αντίστοιχες αρχές του Καναδά, της Αυστραλίας, της Νέας Ζηλανδίας, του Χογκ Κογκ, ο Αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και Επίτροπος αρμόδιος για θέματα Δικαιοσύνης, Ελευθερίας και Ασφάλειας, κ. Jacques Barrot, Δικαστής του Ευρωπαϊκού Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ο Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, ο Αντιπρόεδρος της επιτροπής για τη Δικαιοσύνη και τις Εσωτερικές Υποθέσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, κ. Λαμπρινίδης, εκπρόσωπος του Τμήματος Εσωτερικής Ασφάλειας των ΗΠΑ και του Federal Trade Commission, ακαδημαϊκοί εκπρόσωποι εταιρειών και οργανώσεων καταναλωτών, κ.α.

Στο Συνέδριο δόθηκε ιδιαίτερη προβολή στο θέμα της προστασίας των παιδιών, ιδιαίτερα στο χώρο του διαδικτύου και των νέων τεχνολογιών, καθώς και στο θέμα των ηλεκτρονικών κοινωνικών δικτύων (social networks).

Με βάση Απόφαση του Συνεδρίου, συστάθηκε Ομάδα Εργασίας η οποία ανέλαβε να διατυπώσει και υποβάλει στην επόμενη Σύνοδο πρόταση για τον καθορισμό διεθνών προτύπων για την ιδιωτικότητα και την προστασία των προσωπικών δεδομένων έχοντας υπόψη τα υφιστάμενα νομικά συστήματα κατά την αντιμετώπιση του θέματος γιατί θεωρήθηκε ότι η ύπαρξη τέτοιων προτύπων θα συμβάλει ουσιαστικά στην προστασία των προσωπικών δεδομένων σε περιπτώσεις διαβίβασης τους σε τρίτες χώρες.

8.2. Εαρινή Σύνοδος Ευρωπαϊκών Αρχών Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων

Στις 17 και 18 Απριλίου 2008, συμμετείχα στην Εαρινή Σύνοδο των Ευρωπαϊκών Αρχών Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, που πραγματοποιήθηκε στη Ρώμη.

Συμβολικά, οι εργασίες της Συνόδου φιλοξενήθηκαν στο Ναό του Αυτοκράτορα Αδριανού στο κέντρο της Ρώμης, κατ' εντολή του οποίου κτίστηκαν τα ομώνυμα τείχη στη Μεγάλη Βρετανία για προστασία των συνόρων της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας από τις επιθέσεις βαρβαρικών φυλών, αφού, απώτερος στόχος των Ευρωπαϊκών Αρχών Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων είναι αφενός η προστασία

των πολιτών της Ευρώπης και αφετέρου η κατάργηση των τειχών που παλαιότερα χώριζαν τα κράτη που σήμερα αποτελούν την Ενωμένη Ευρώπη.

Κύριο θέμα της Συνόδου ήταν το μέλλον της προστασίας των προσωπικών δεδομένων στην Ευρώπη, με εισηγήσεις/ παρουσιάσεις από Επιτρόπους/ Προέδρους Ευρωπαϊκών Αρχών Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων και βιντεογραφημένα μηνύματα από τον Mr. Jonathan Faull, Διευθυντή της Διεύθυνσης για την Ελευθερία τη Δικαιοσύνη και την Ασφάλεια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, τον Professor Guido Rossi (University of Milan) και τον Mr. Vinton Cerf (Vice President & Chief Internet Evangelist, Google Inc.)

Η Σύνοδος ασχολήθηκε επίσης με θέματα που αφορούσαν πολιτικές ασφάλειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τη χρήση προσωπικών δεδομένων ιδιωτικών οργανισμών για σκοπούς επιβολής νόμου, τη διαμόρφωση του νομικού πλαισίου σε θέματα ιδιωτικής ζωής και προστασίας προσωπικών δεδομένων μετά την εφαρμογή της Συνθήκης της Λισσαβόνας, την επίδραση της τάσης για παγκοσμιοποίηση στην ελεύθερη ροή πληροφοριών, τη στροφή στη στάση μεγάλων εταιρειών και την αναγνώριση της προστασίας προσωπικών δεδομένων ως περιουσιακού στοιχείου των εταιρειών, καθώς και με θέματα που αφορούσαν την εξέλιξη της τεχνολογίας και την προστασία προσωπικών δεδομένων.

Οι εργασίες της Συνόδου ολοκληρώθηκαν με την υιοθέτηση σχετικής Διακήρυξης αναφορικά με την Πρόταση της Επιτροπής για την πολιτική διαχείρισης των εξωτερικών συνόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την υιοθέτηση ψηφίσματος που αφορούσε την αναγνώριση της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων της Κροατίας ως Εθνική Αρχή, μέλος της Εαρινής Συνόδου Αρχών Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων και την υιοθέτηση ψηφίσματος σχετικά με τις διαδικασίες/ αρμοδιότητες των εργασιών της Ομάδας Εργασίας για την Αστυνομία και τη Δικαιοσύνη.

Το Γραφείο μου συμμετείχε ενεργά στις εργασίες της Συνόδου, αφού, ως διοργανώτρια Αρχή της περσινής Συνόδου, είχα την προεδρία της Επιτροπής Αξιολόγησης των αιτήσεων για αναγνώριση Ευρωπαϊκών Αρχών ως μέλη της Συνόδου.

8.3. Ομάδα Εργασίας του Άρθρου 29

Η πιο πάνω Ομάδα έχει συσταθεί δυνάμει του άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46/EK για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών. Είναι ένα ανεξάρτητο ευρωπαϊκό συμβουλευτικό όργανο για την προστασία των δεδομένων και την οικογενειακή ζωή.

Τα καθήκοντα της περιγράφονται στο άρθρο 30 της Οδηγίας 95/46/EK καθώς και το άρθρο 15 της Οδηγίας 2002/58/EK σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

Τα κύρια θέματα που απασχόλησαν την Ομάδα Εργασία σύμφωνα με το πρόγραμμα εργασίας για το 2008-2009 (το οποίο βρίσκεται στην ιστοσελίδα του Γραφείου, στα έγγραφα της Ομάδας Εργασίας) κατά το 2008 ήταν –

- Ερμηνεία των βασικών όρων της Οδηγίας ώστε να υπάρχει κατά το δυνατό, ομοιόμορφη εφαρμογή των διατάξεων της σε εθνικό επίπεδο σε όλα τα κράτη-μέλη της Ε.Ε., καθώς και μέσα αποτελεσματικής εφαρμογής της.
- Διασφάλιση της προστασίας των προσωπικών δεδομένων κατά τη διαβίβασή τους σε τρίτες χώρες.
- Διαδίκτυο και νέες τεχνολογίες.
- Αποτελεσματικότητα της Ομάδας Εργασίας.

Στα πλαίσια του Προγράμματος αυτού αποφασίστηκε η διενέργεια δεύτερης κοινής έρευνας από όλες τις αρχές προστασίας δεδομένων αναφορικά με τη συμμόρφωση, σε εθνικό επίπεδο, των παροχών υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και υπηρεσιών διαδικτύου με τις υποχρεώσεις που επιβάλλονται από τον περί Διατήρησης Τηλεπικοινωνιακών Δεδομένων με σκοπό τη Διερεύνηση Ποινικών Αδικημάτων Νόμο του 2007, ο οποίος μεταφέρει στο ημεδαπό δίκαιο τις διατάξεις της Οδηγίας 2006/24/ΕΚ για τη διατήρηση δεδομένων που παράγονται ή υποβάλλονται σε επεξεργασία σε συνάρτηση με την παροχή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή δημοσίων δικτύων επικοινωνιών και για την τροποποίηση της οδηγίας 2002/58/ΕΚ.

Η έρευνα θα διεξαχθεί μέσω ερωτηματολογίου που έχει εστιαστεί από υπο-ομάδα της Ομάδας Εργασίας, στην οποία είμαι μέλος, και θα ακολουθήσει και επί τόπου έρευνα στις εγκαταστάσεις/γραφεία των παροχών οι οποίοι έχουν επιλεγεί να συμμετάσχουν στην έρευνα. Η επιλογή των παροχών έγινε με βάση συγκεκριμένα κριτήρια που είχε καθορίσει η υπο-ομάδα.

Τα αποτελέσματα της έρευνας θα αξιολογηθούν τόσο σε εθνικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, η δε Ομάδα Εργασίας θα συντάξει Έκθεση με τις περιλήψεις όλων των εθνικών αναφορών σχετικά με τα αποτελέσματα της έρευνας.

Η Ομάδα Εργασίας εξέδωσε κατά το υπό αναφορά έτος τις πιο κάτω Γνωμοδοτήσεις:

- Γνώμη 1/2008 σχετικά με τα θέματα προστασίας δεδομένων σε σχέση με τις μηχανές αναζήτησης (search engines),
- Γνώμη 2/2008 για την αναθεώρηση της Οδηγίας 2002/58/ΕΚ σχετικά με την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία «προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες»),
- Γνώμη 3/2008 για σχέδιο διεθνούς προτύπου του παγκόσμιου κώδικα για την καταπολέμηση της φαρμακοδιέγερσης όσον αφορά την προστασία της ιδιωτικής ζωής,

καθώς επίσης και το Έγγραφο Εργασίας 1/2008 για την προστασία προσωπικών δεδομένων παιδιών.

8.4. Κοινή Εποπτική Αρχή για το Σένγκεν

Η Επίτροπος Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα έχει αρμοδιότητα βάσει του άρθρου 114 της Σύμβασης Εφαρμογής της Συμφωνίας Σένγκεν να ασκεί ανεξάρτητο έλεγχο στο εθνικό τμήμα του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν (ΣΠΣ) και να ελέγχει αν η επεξεργασία των πληροφοριών που είναι καταχωρημένες στο ΣΠΣ δεν παραβιάζουν τα δικαιώματα του οικείου προσώπου.

Το Γραφείο της Επιτρόπου παρίσταται στις συναντήσεις της Κοινής Εποπτικής Αρχής του Σένγκεν ως παρατηρητής.

Η Κοινή Εποπτική Αρχή (ΚΕΑ) Σένγκεν η οποία συνεδριάζει στις Βρυξέλλες και αποτελείται από τις εθνικές αρχές ελέγχου, δημιουργήθηκε βάσει του άρθρου 115 της Σύμβασης Εφαρμογής της Συνθήκης Σένγκεν με αρμοδιότητα τον έλεγχο της τεχνικής υπηρεσίας υποστηρίξεως του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν και τη διερεύνηση ζητημάτων εφαρμογής και ερμηνείας που μπορούν να τεθούν κατά τη λειτουργία του Συστήματος αυτού.

Στην Ομάδα Εργασίας του SIS/SIRENE συζητήθηκε κατά πόσον μπορεί να χρησιμοποιείται το άρθρο 99 για καταχωρήσεις ταραξιών. Το άρθρο 99 προβλέπει για τα στοιχεία σχετικά με τα πρόσωπα ή τα οχήματα που εισάγονται με στόχο τη διακριτική παρακολούθηση ή τον ειδικό έλεγχο για την καταστολή ποινικών παραβάσεων και την πρόληψη απειλών της δημόσιας ασφάλειας. Η ΚΕΑ θεωρεί ότι οι ταραξίες είναι πρόσωπα που διώχθηκαν από συγκεκριμένες εκδηλώσεις όπως διασκέψεις και αθλητικά γεγονότα και αποφάσισε ότι, σύμφωνα με την Απόφαση Πλαίσιο που αφορά τη βία λόγω της οποίας πρόσωπα θα πρέπει να απαγορευτούν από τη συμμετοχή / παρουσία σε ευρωπαϊκές εκδηλώσεις, αναφέρει τη βία που προκαλείται από φόνο ή σοβαρό σωματικό τραυματισμό. Όμως η βία που προκαλείται από τους ταραξίες δεν είναι τέτοιου είδους βία ούτως ώστε να επιτρέπεται η καταχώρηση των ταραξιών στο Σύστημα.

Μεταφορά των δεδομένων από το ΣΠΣ I+ στο ΣΠΣ II:

Όταν οι Σκανδιναβικές χώρες εντάχθηκαν στη ζώνη Σένγκεν, το ΣΠΣ (Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν) αναβαθμίστηκε σε ΣΠΣ I+ ούτως ώστε να λειτουργά γρηγορότερα και είναι πιο εύκολη η διαχείρισή του.

Με τον Κανονισμό του Συμβουλίου της 6^{ης} Δεκεμβρίου 2001, άρχισε η ανάπτυξη του ΣΠΣ II το οποίο σε αντίθεση με το ΣΠΣ I+, θα χρηματοδοτείται από κονδύλι της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ετοίμασε την τεχνική υποδομή του ΣΠΣ II και του Συστήματος Πληροφοριών των Θεωρήσεων (VIS – Visa Information System) – τα δύο αυτά Συστήματα έχουν κοινή τεχνική πλατφόρμα – το κόστος των οποίων ανερχόταν σε 40 εκ. Ευρώ. Το Μάρτιο του 2007 κανονικά το νέο Σύστημα θα ετίθετο σε λειτουργία.

Για κάποιο χρονικό διάστημα υπολογίζεται ότι, ΣΠΣ I+ και το ΣΠΣ II θα λειτουργούν παράλληλα. Συγκεκριμένα, ένα τεχνικό εργαλείο θα ενώνει το κεντρικό ΣΠΣ I+ με το κεντρικό ΣΠΣ II ούτως ώστε και τα δύο Συστήματα να επεξεργάζονται τα ίδια δεδομένα σε περίπτωση που υπάρξει κάποιο πρόβλημα κατά τη λειτουργία του ΣΠΣ II. Όμως, μέχρι σήμερα δεν κατέστη δυνατή η λειτουργία του ΣΠΣ II αφού προέκυψαν διάφορα προβλήματα κατά τη μεταφορά των δεδομένων από το ΣΠΣ I+ στο ΣΠΣ II, όπως ποιος θα είναι ο διαχειριστής των δεδομένων και πώς θα διασφαλιστεί ότι δεν θα υπάρξει διαρροή των δεδομένων κατά τη μεταφορά.

Γι' αυτό, το Συμβούλιο ετοίμασε προσχέδιο απόφασης σχετικά με τη μεταφορά των δεδομένων. Ενδεικτικά, το προσχέδιο της απόφασης κάνει διαχωρισμό των ευθυνών και αρμοδιοτήτων μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής.

8.5. Κοινή Εποπτική Αρχή (ΚΕΑ) της Ευρωπόλ

Σύμφωνα με το άρθρο 23 της Σύμβασης της Ευρωπόλ κάθε κράτος μέλος ορίζει μία εθνική αρχή ελέγχου η οποία αναλαμβάνει να ελέγχει κατά πόσον η εισαγωγή, η αναζήτηση πληροφοριών καθώς και η διαβίβαση στην Ευρωπόλ δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από το εν λόγω κράτος μέλος είναι θεμιτές. Επίσης, διασφαλίζει ότι τα δικαιώματα των ατόμων δεν θίγονται.

Ο Επίτροπος Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα έχει οριστεί ως η Εθνική Εποπτική Αρχή δυνάμει του πιο πάνω άρθρου.

Το άρθρο 24 της Σύμβασης προβλέπει την ίδρυση μίας ανεξάρτητης αρχής, της Κοινής Εποπτικής Αρχής της Ευρωπόλ, στην οποία συμμετέχουν οι εθνικές αρχές ελέγχου που έχουν επικυρώσει τη Σύμβαση, που είναι υπεύθυνη να διασφαλίζει τη συμμόρφωση της Ευρωπόλ προς τις βασικές αρχές της προστασίας δεδομένων. Η Κοινή Εποπτική Αρχή αποτελείται από μέλη ή εκπροσώπους των εκάστοτε εθνικών εποπτικών αρχών των κρατών μελών της ΕΕ στον τομέα της προστασίας δεδομένων. Το Γραφείο της Επιτρόπου εκπροσωπείται στην Κοινή Εποπτική Αρχή της Ευρωπόλ με ένα τακτικό και ένα αναπληρωματικό μέλος.

SIENA

Στις συναντήσεις της ΚΕΑ Ευρωπόλ κατά το 2008, συζητήθηκε το SIENA, το σύστημα αντικατάστασης του INFO 6, του συστήματος ανταλλαγής μηνυμάτων/ πληροφοριών της Ευρωπόλ. Το SIENA δεν περιορίζεται μόνο στην ανταλλαγή πληροφοριών εντός της Ευρωπόλ, αλλά είναι διασυνδεδεμένο και με τις εθνικές Αστυνομικές Αρχές των κρατών-μελών.

Σχέδιο OASIS - Γενικό σύστημα ανάλυσης για πληροφορίες και υποστήριξη ερευνών

Από το 2005 μέχρι σήμερα, η ΚΕΑ εξέδωσε αρκετές γνώμες για το σχέδιο OASIS τονίζοντας ότι σύμφωνα με τη σύμβαση Ευρωπόλ το συγκεκριμένο σχέδιο πρέπει να καθορίζει τις κοινές αρμοδιότητες προστασίας δεδομένων της Ευρωπόλ και των κρατών μελών.

Η ΚΕΑ πιστεύει ότι, με τη χρήση του OASIS θα γίνεται αποτελεσματικότερη εγκληματολογική ανάλυση και προστασία των προσωπικών δεδομένων.

Απόφαση του Συμβουλίου για αντικατάσταση της Σύμβασης Ευρωπόλ

Η Απόφαση του Συμβουλίου για αντικατάσταση της Σύμβασης Ευρωπόλ που προβλέπεται να τεθεί σε ισχύ τον Ιανουάριο του 2010, προβλέπει ένα νέο ενοποιημένο σύστημα άσκησης του δικαιώματος πρόσβασης στα προσωπικά δεδομένα.

Η Απόφαση αυτή θα επηρεάσει τις μελλοντικές δραστηριότητες της ΚΕΑ, ωθώντας την να αναθεωρήσει τις δραστηριότητες και τους στόχους της.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρο 10 (2) της Απόφασης του Συμβουλίου, η γνώμη της ΚΕΑ λαμβάνεται πριν από την εφαρμογή κάθε νέου συστήματος επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Κάτι τέτοιο σημαίνει ότι η ΚΕΑ συμμετέχει σχεδόν από την αρχή στην εν λόγω διαδικασία.

«Check the Web»

Το σχέδιο αυτό, το οποίο εγκαινιάστηκε από τη γερμανική προεδρία του Συμβουλίου, προβλέπει τη δημιουργία μιας πύλης πληροφοριών στην Ευρωπόλ με σκοπό την εμφάνιση πληροφοριών από ιστοσελίδες που πιθανόν να έχουν σχέση με τρομοκρατικές επιθέσεις έτσι ώστε να διευκολύνονται τα κράτη μέλη και η Ευρωπόλ στις έρευνές τους.

Επιθεώρηση στην Ευρωπόλ

Από τις 11 ως τις 14 Μαρτίου 2008 πραγματοποιήθηκε η ένατη επιθεώρηση στην Ευρωπόλ από την ομάδα επιθεώρησης της ΚΕΑ με σκοπό να ελέγξει:

- α) το περιεχόμενο και την ποιότητα των προσωπικών δεδομένων που επεξεργάζεται η Ευρωπόλ μέσω των αρχείων δεδομένων εργασίας προς ανάλυση και μέσω του συστήματος πληροφοριών της Ευρωπόλ,
- β) τη λειτουργία του συστήματος πληροφοριών της Ευρωπόλ,
- γ) την τεχνική υποδομή και τα μέτρα που έλαβε η Ευρωπόλ για συμμόρφωσή της με τις συστάσεις που δόθηκαν από την ΚΕΑ σε προηγούμενες επιθεωρήσεις.

Συμφωνίες με τρίτα κράτη: Ισραήλ και Ρωσική Ομοσπονδία

Τον Οκτώβριο του 2008, η Ευρωπόλ ζήτησε από την ΚΕΑ δύο γνωμοδοτήσεις σχετικά με το κατά πόσο μπορούσε να αρχίσει διαπραγματεύσεις με τη Ρωσική Ομοσπονδία και το Ισραήλ, με σκοπό τη σύναψη συμφωνιών διαβίβασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την Ευρωπόλ προς τις δύο αυτές χώρες.

Η ΚΕΑ με γνωμοδότησή της αποφάσισε ότι, όσον αφορά το επίπεδο προστασίας των δεδομένων στο Ισραήλ, η Ευρωπόλ μπορεί να αρχίσει διαπραγματεύσεις με το Ισραήλ για τη σύναψη συμφωνίας διαβίβασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς τη συγκεκριμένη χώρα, νοουμένου ότι το Ισραήλ θα διευθετήσει κάποια ζητήματα κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων.

Η ΚΕΑ επικεντρώθηκε κυρίως στην ανεξάρτητη εποπτεία για τον έλεγχο των φορέων επιβολής του νόμου, στη δυνατότητα άσκησης των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων, στο χρονικό διάστημα διατήρησης των προσωπικών δεδομένων, στην ασφάλεια των δεδομένων και στην παράνομη επεξεργασία των δεδομένων.

Όσον αφορά τη Ρωσική Ομοσπονδία, η ΚΕΑ ζήτησε από το Διοικητικό Συμβούλιο πρόσθετες πληροφορίες προκειμένου να μπορέσει να αξιολογήσει το επίπεδο προστασίας των δεδομένων στη συγκεκριμένη χώρα και να λάβει την τελική της απόφαση.

Διάσκεψη της Ευρωπόλ

Στις 9 Οκτωβρίου 2008, η ΚΕΑ της Ευρωπόλ γιόρτασε τη δέκατη επέτειο της λειτουργίας της διοργανώνοντας διάσκεψη με τίτλο «What will the future bring? Rising to the challenge of maintaining effective data protection supervision at Europol».

Στόχος της διάσκεψης δεν ήταν μόνο ο εορτασμός των επιτευγμάτων της ΚΕΑ κατά τα 10 πρώτα χρόνια της λειτουργίας της, αλλά κυρίως, η εστίαση στις μελλοντικές προκλήσεις και στον τρόπο αντιμετώπισής τους από την ΚΕΑ.

Κάποια από τα θέματα που συζητήθηκαν κατά τη διάσκεψη ήταν:

- (α) Τα επιτεύγματα της ΚΕΑ κατά τα πρώτα 10 χρόνια της λειτουργίας της,
- (β) Τρόποι βελτίωσης,
- (γ) Σχέσεις με τρίτα κράτη-μέλη και αρχές, και οι προϋποθέσεις για την προστασία των προσωπικών δεδομένων,
- (δ) Η ανάγκη της αποτελεσματικής εποπτείας από τις εθνικές αρχές προστασίας προσωπικών δεδομένων και από τις κοινές εποπτικές αρχές με στόχο την προστασία από την ανταλλαγή δεδομένων,
- (ε) Οι συνέπειες της Συνθήκης της Λισσαβόνας και της Απόφασης του Συμβουλίου για την αντικατάσταση της Σύμβασης Ευρωπαϊκή, καθώς και ο πιθανός αντίκτυπός τους στις μελλοντικές δραστηριότητες της ΚΕΑ.

8.6. Κοινή Εποπτική Αρχή για τα Τελωνεία

Σύμφωνα με το άρθρο 17 της Σύμβασης της 26^{ης} Ιουλίου του 1995 για τη χρήση της τεχνολογίας των πληροφοριών για τελωνειακούς σκοπούς, κάθε κράτος μέλος ορίζει μία εθνική αρχή ελέγχου με αρμοδιότητα να ασκεί ανεξάρτητο έλεγχο στα δεδομένα που καταχωρούνται στο Τελωνειακό Σύστημα Πληροφοριών (ΤΣΠ). Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, η εθνική αρχή ελέγχου έχει επίσης αρμοδιότητα να ελέγχει κατά πόσον η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων που καταχωρούνται στο ΤΣΠ παραβιάζει τα δικαιώματα των οικείων προσώπων.

Η Επιτροπή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα έχει οριστεί η εθνική αρχή ελέγχου.

Το Γραφείο της Επιτροπής εκπροσωπείται στην Κοινή Εποπτική Αρχή των Τελωνείων με ένα τακτικό και ένα αναπληρωματικό μέλος.

Η Κοινή Εποπτική Αρχή (ΚΕΑ) για τα Τελωνεία, η οποία αποτελείται από τις εθνικές αρχές ελέγχου, δημιουργήθηκε με βάση το άρθρο 18 της Σύμβασης και έχει αρμοδιότητα να ελέγχει κατά πόσον παραβιάζονται τα δικαιώματα των προσώπων κατά την επεξεργασία των δεδομένων τους τα οποία έχουν εισαχθεί στο ΤΣΠ.

Πριν τη δημιουργία του Συστήματος Πληροφοριών των Τελωνείων (ΣΠΤ) το 2003, δεν υπήρχαν διαθέσιμες πληροφορίες για την πρόληψη, διερεύνηση και δίωξη των τελωνειακών παραβάσεων. Το ΣΠΤ είναι η πρώτη ευρωπαϊκή βάση δεδομένων που δίνει τη δυνατότητα στις τελωνειακές και άλλες αρμόδιες αρχές να μοιράζονται πληροφορίες και να συνεργάζονται μεταξύ τους με σκοπό να βρίσκουν λύσεις για την πρόληψη, διερεύνηση και δίωξη των τελωνειακών παραβάσεων.

Ο Κανονισμός αριθ. 766/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9^{ης} Ιουλίου 2008, για τροποποίηση του κανονισμού αριθ. 515/97 του Συμβουλίου περί της αμοιβαίας συνδρομής μεταξύ των διοικητικών αρχών των κρατών μελών και της συνεργασίας των αρχών αυτών με την Επιτροπή με σκοπό τη διασφάλιση της ορθής εφαρμογής των τελωνειακών και γεωργικών ρυθμίσεων, προβλέπει ότι το ΣΠΤ θα περιλαμβάνει και μία ειδική βάση δεδομένων που ονομάζεται «Αρχείο Φακέλων Τελωνειακών Ερευνών» (FIDE).

Το FIDE (Customs File Identification Database) βασίζεται στην Απόφαση του Συμβουλίου της 8^{ης} Μαΐου 2003 για τροποποίηση της Σύμβασης για την χρήση της

τεχνολογίας της πληροφορίας για τελωνειακούς σκοπούς και για τροποποίηση του Κανονισμού 515/97.

Το FIDE είναι μία βάση δεδομένων η οποία δίνει τη δυνατότητα στους τελωνειακούς λειτουργούς να ελέγχουν κατά πόσον ένα πρόσωπο ή μία επιχείρηση τυγχάνει ποινικής διερεύνησης σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο OLAF (Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης) είναι ο υπεύθυνος για την ανάπτυξη του Συστήματος.

Επίσης, το Σύστημα δίνει τη δυνατότητα σε τελωνειακούς λειτουργούς ενός κράτους μέλους να γνωρίζουν τις έρευνες που διενεργούνται σε άλλο κράτος, και αν χρειάζεται να επέμβουν και να επηρεάζουν την έρευνα. Σε αρκετές περιπτώσεις, το Σύστημα αυτό μπορεί να βοηθήσει στον εντοπισμό και τη σύλληψη εγκληματικών συμμοριών. Σε αντίθεση με το ΣΠΣ, το FIDE δίνει τη δυνατότητα στους τελωνειακούς λειτουργούς εκτός από το να κάνουν ανάλυση των δεδομένων να κάνουν και αναζήτηση.

8.7. Εθνικές Αρχές υπεύθυνες για την επιβολή μέτρων σχετικά με την ανεπιθύμητη εμπορική επικοινωνία (National Authorities involved with enforcement measures relating to unsolicited commercial communications or 'spam' - CNSA)

Λειτουργός του Γραφείου συμμετείχε στη 11^η συνάντηση CNSA (the EU Contact Network of Spam Authorities) που αποτελείται από εθνικές αρχές χωρών της ΕΕ που είναι αρμόδιες για τη διερεύνηση υποθέσεων ανεπιθύμητων διαφημιστικών μηνυμάτων (spam). Στη συνάντηση συζητήθηκαν και αναλύθηκαν επιτυχείς συνεργασίες διασυνοριακού χαρακτήρα που επιτεύχθηκαν μέχρι της στιγμής και μέτρα καταστολής των ανεπιθύμητων διαφημιστικών μηνυμάτων (spam).

Αρχικά έγινε αναφορά στη συνεργασία των Ευρωπαϊκών χωρών για την πάταξη του spam και spyware. Συγκεκριμένα έγινε ανάλυση της επιτυχούς συνεργασίας διασυνοριακού χαρακτήρα που επιτεύχθηκε μετά από συγκεκριμένη περίπτωση διερεύνησης απάτης από τηλεφωνικό spam (με τη χρήση τηλεφωνητή). Στη συνεργασία συμμετείχαν η Βρετανική Υπηρεσία Προστασίας του Καταναλωτή (OFT) και η Ανεξάρτητη Ολλανδική Αρχή Τηλεπικοινωνιών (OPTA) καθώς υπήρχαν αντίστοιχα παράπονα τόσο από Βρετανούς όσο και από Ολλανδούς πολίτες. Η απάτη είχε να κάνει με μηνύματα που λάμβαναν στον τηλεφωνητή τους Ολλανδοί και Βρετανοί πολίτες και τους ανέφερε ότι κέρδισαν ένα βραβείο (εκπρωτικό κουπόνι μικρής αξίας για παροχή υπηρεσιών σε ξενοδοχείο) και για να το λάβουν έπρεπε να τηλεφωνήσουν σε αριθμό με υψηλή χρέωση. Το περιεχόμενο του μηνύματος ήταν παραπλανητική πληροφορόρηση.

Στη συνέχεια η Ανεξάρτητη Ολλανδική Αρχή Τηλεπικοινωνιών (OPTA) περιέγραψε την περίπτωση διερεύνησης υπόθεσης σύμφωνα με την οποία Ολλανδική εταιρεία έστειλε malware σε όλο τον κόσμο. Μετά από έρευνα, συλλογή πληροφοριών, online και offline διερεύνηση, διερεύνηση του χώρου, κατάσχεση τεκμηρίων και σύλληψη των υπόπτων, η υπόθεση παραπέμφθηκε στο δικαστήριο το οποίο επέβαλε το τελικό πρόστιμο.

Ακολουθώντας η Ευρωπαϊκή Αντιπροσωπεία Προστασίας Δικτύων και Πληροφοριών (ENISA) παρουσίασε τα αποτελέσματα έρευνας που διενήργησε ανάμεσα στους παρόχους υπηρεσιών διαδικτύου τόσο σε Ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο με θέμα την προστασία των παρόχων και τα μέτρα καταστολής του spam. (τα αποτελέσματα της έρευνας επισυνάπτονται) Στηριζόμενοι στα αποτελέσματα της έρευνας καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι περισσότερο από το 1/3 των παρόχων παρατηρούν ότι υπάρχει σύγκρουση ανάμεσα στα καθήκοντά τους να παραδώσουν τα μηνύματα των συνδρομητών τους και στη χρήση των φίλτρων spam. Ωστόσο το ποσοστό αυτό έχει μειωθεί στο 35% φέτος σε σύγκριση με πέρσι που ήταν 62%. Οι περισσότεροι πάροχοι φιλτράρουν το εισερχόμενο spam αλλά λιγότερο από το 1/3 των παρόχων αναλύει την προέλευσή του. Η ENISA ετοιμάζει διάφορες μελέτες (όπως το Spotsam – www.spotspam.net) για την καταστολή του spam, του phishing και των άλλων μορφών παράνομης ηλεκτρονικής επικοινωνίας.

Στη συνέχεια σε συνεργασία με τη βιομηχανία, έγινε παρουσίαση από την Spamhaus, πολυεθνική εταιρία με έδρα τη Βρετανία, που σκοπό έχει τον εντοπισμό και την καταδίωξη των spammers που δρουν στο διαδίκτυο και την παροχή προστατευτικών υπηρεσιών anti-spam. Η Spamhaus στην παρουσίασή της κυρίως τόνισε το μέγεθος του προβλήματος που υπάρχει στη διεθνή αγορά αυτή τη στιγμή.

Εν κατακλείδι μετά από συζήτηση, προέκυψε ότι το spam είναι ένα πρόβλημα που πρέπει να κατασταλεί γιατί μειώνεται η εμπιστοσύνη του κοινού προς το διαδίκτυο και ζημιώνεται η οικονομία. Ίσως ο σημαντικότερος παράγοντας καταστολής του είναι η συμβολή των παροχών υπηρεσιών διαδικτύου. Αν ο νόμος παρέχει τη δυνατότητα, οι αρχές θα μπορούν να επιβάλουν στους παρόχους τη δραστική λήψη μέτρων – έτσι θα έχουμε πολύ λιγότερο spamming.

Γερμανικό Συνέδριο Anti-Spam

Λειτουργός του γραφείου συμμετείχε επίσης στο έκτο Γερμανικό Συνέδριο Anti-Spam που πραγματοποιήθηκε τον Οκτώβριο του 2008, σε συνεργασία με τους: CNSA (the EU Contact Network of Spam Authorities), London Action Plan (International spam enforcement network), ENISA(European Network and Information Security Agency) και Hessen IT.

Στο συνέδριο συμμετείχαν εκπρόσωποι των μελών των πιο πάνω ομάδων και εκπρόσωποι βιομηχανικών εταιριών που εξειδικεύονται στη δημιουργία προϊόντων για την καταπολέμηση των ανεπιθύμητων διαφημιστικών μηνυμάτων. Οι εργασίες του συνεδρίου εστιάστηκαν στους τρόπους με τους οποίους διεξάγει τις έρευνες της η Αρχή της κάθε χώρας προς διερεύνηση υποθέσεων Spam, στην σημασία της συνεργασίας των Αρχών μεταξύ τους, την εξάλειψη του οικονομικού εγκλήματος μέσω του διαδικτύου (advanced fee fraud) και την ενδυνάμωση του νόμου για την επίτευξη του σκοπού αυτού.

8.8. Διεθνής Ομάδα Εργασίας για την Προστασία των Δεδομένων στις Τηλεπικοινωνίες (International Working Group for Data Protection in Telecommunications)

Η Ομάδα αυτή, που αποτελείται από αρχές προστασίας δεδομένων, κυβερνητικές αρχές, αντιπροσώπους διεθνούς οργανισμών και επιστήμονες από όλον τον κόσμο, ασχολείται με την έκδοση οδηγιών για την προστασία των προσωπικών δεδομένων στις τηλεπικοινωνίες. Από τις αρχές του 21^{ου} αιώνα η Ομάδα δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην προστασία των προσωπικών δεδομένων και της ιδιωτικής ζωής στο Διαδίκτυο.

Η Ομάδα αυτή συζητά διάφορα επίκαιρα και ενδιαφέροντα θέματα όπως προστασία των προσωπικών δεδομένων στις υπηρεσίες Διαδικτύου (Web services), τηλεφωνία μέσω Διαδικτύου (Internet Telephony or Voice Over IP), ηλεκτρονικά αρχεία ασθενών, spam και προϊόντα που περιέχουν Radio Frequency identification (RFID) chips.

Μετά από συζήτηση των θεμάτων από όλους τους παρευρισκομένους ετοιμάζεται κείμενο με τις θέσεις και εισηγήσεις της Ομάδας στο κάθε θέμα. Τα κείμενα / οδηγίες της ομάδας είναι διαθέσιμα στο Διαδίκτυο στην σελίδα: <http://www.datenschutz-berlin.de/doc/int/iwgdpt/>.

Η Ομάδα αυτή πραγματοποιεί συναντήσεις δύο φορές τον χρόνο. Κατά το 2008 το Γραφείο μας συμμετείχε στην 43^η συνάντηση της ομάδας στην Ρώμη και στην 44^η συνάντηση στο Στρασβούργο, όπου οργανώθηκε επιπρόσθετα και ημερίδα με θέμα την προστασία προσωπικών δεδομένων στις υπηρεσίες κοινωνικής δικτύωσης.

Στην 43^η συνάντηση στο Ρώμη ιδιαίτερο ενδιαφέρον είχε η συζήτηση για τις ιστοσελίδες βαθμολογίας των καθηγητών από τους μαθητές: αρκετές χώρες αντιμετωπίζουν πρόβλημα με ιστοσελίδες οι οποίες δίνουν την δυνατότητα στο κοινό να βαθμολογούν τους καθηγητές σχολείων και πανεπιστημίων. Οι υπεύθυνοι επεξεργασίας ισχυρίζονται ότι η ιστοσελίδα τους είναι νόμιμη λόγω της ελευθερίας της έκφρασης ενώ οι καθηγητές ισχυρίζονται ότι παραβιάζονται τα προσωπικά τους δεδομένα αφού δεν τους δίνεται δικαίωμα πρόσβασης και αντίρρησης σε περιπτώσεις που καταχωρούνται κακές βαθμολογίες για το άτομο τους. Ορισμένοι συμμετέχοντες ανέφεραν ότι θα πρέπει να διαχωρίσουμε την περίπτωση αυτή από άλλες ιστοσελίδες οι οποίες περιέχουν απλό κείμενο στο οποίο μπορεί να αναφέρεται κάπου και η άποψη κάποιου μαθητή για κάποιο καθηγητή, γιατί σε αυτή την περίπτωση τα δεδομένα είναι πολύ πιο οργανωμένα και δίνουν αρκετές δυνατότητες αναζήτησης με αποτέλεσμα να δίνουν περισσότερες δυνατότητες κατάχρησης των πληροφοριών.

Η Αρχή προστασίας δεδομένων του Βερολίνου εξετάζει μια τέτοια ιστοσελίδα. Η Αρχή εισηγήθηκε ότι θα έπρεπε να μπορούν να δουν τις βαθμολογίες μόνο άτομα που έχουν έννομο συμφέρον, αλλά οι χειριστές της ιστοσελίδας αναφέρουν ότι ο καθένας έχει έννομο συμφέρον να βλέπει τις βαθμολογίες των καθηγητών για να βλέπει πως ξοδεύονται τα χρήματα τους ως φορολογούμενοι πολίτες σε θέματα παιδείας. Τα αποτελέσματα της έρευνας θα ανακοινωθούν αργότερα.

Στην 44^η συνάντηση της Ομάδας στο Στρασβούργο παρουσιάστηκαν διάφορα ευρήματα από έρευνες που έχουν διενεργήσει σε φοιτητές που χρησιμοποιούν τους ισόχωρους κοινωνικής δικτύωσης (π.χ. facebook και Myspace) στο πανεπιστήμιο Canegie Mellon τα οποία περιλάμβαναν μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

- Σε περιπτώσεις όπου δίνονται πολλές επιλογές/ πολλές ρυθμίσεις του επιπέδου προστασίας, οι χρήστες δεν κάνουν σωστές επιλογές
- Άτομα που έχουν αποκαλύψει προσωπικά τους στοιχεία στο παρελθόν, νιώθουν πιο άνετα να τα αποκαλύψουν ξανά.
- Ακόμη και άτομα που ασχολούνται με την προστασία της ιδιωτικής ζωής χρησιμοποιούν αυτά τα δίκτυα και αποκαλύπτουν πολλές προσωπικές τους πληροφορίες.
- Όταν κάποιος ιστόχωρος διαβεβαιώνει τους χρήστες ότι λαμβάνει μέτρα για προστασία των δεδομένων τους που καταχωρούν/ αποκαλύπτουν στον ιστόχωρο, τότε οι χρήστες αποκαλύπτουν πιο λίγα προσωπικά δεδομένα (ίσως γιατί αντιλαμβάνονται την σημασία της προστασίας των προσωπικών δεδομένων).

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον είχαν οι παρουσιάσεις που έγιναν από τις εταιρείες Google και Facebook, οι οποίες παρουσίασαν τις υπηρεσίες που προσφέρουν και τα μέτρα που έχουν λάβει για προστασία των προσωπικών δεδομένων.

Η εταιρεία Facebook παρέχει στους χρήστες πάρα πολλές ρυθμίσεις για προστασία των προσωπικών τους δεδομένων όπως για παράδειγμα ρυθμίσεις όπου μπορούν να καθορίσουν ποιοι άλλοι χρήστες θα μπορούν να βλέπουν τα στοιχεία που αναρτούν και ρυθμίσεις ώστε τα δεδομένα τους να μην παρουσιάζονται στα αποτελέσματα των αναζητήσεων μέσω των μηχανών αναζήτησης (π.χ. Google και yahoo search).

Επιμένουν όμως ότι δεν πρέπει να δίνεται στους χρήστες η δυνατότητα χρήσης ψευδώνυμου και απαιτούν από τους χρήστες να συμπληρώνουν το πραγματικό τους όνομα γιατί όπως ισχυρίζονται, η ανωνυμία δίνει στους χρήστες την λανθασμένη εντύπωση ότι μπορούν να κάνουν οτιδήποτε χωρίς να έχουν οποιεσδήποτε συνέπειες.

Έγινε συζήτηση επίσης της νέας υπηρεσίας που παρέχει η εταιρεία Google, "street view": Στους χάρτες που υπάρχουν στο Διαδίκτυο "Google maps" εκτός από τις εικόνες από δορυφόρους που υπήρχαν μέχρι τώρα (όπως αυτές που υπάρχουν και στην υπηρεσία "Google earth"), τώρα υπάρχουν και εικόνες που λαμβάνονται από αυτοκίνητα που περνούν από όλους τους δρόμους κάποιας πόλης και λαμβάνουν εικόνες 360 μοιρών. Έτσι τώρα οι χρήστες της υπηρεσίας μπορούν να κάνουν τρισδιάστατη περιήγηση σε κάποια περιοχή σαν να βρίσκονται εκεί, και να επιλέγουν προς ποια κατεύθυνση θέλουν να κινηθούν.

Η εταιρεία Google έχει θέσει σε λειτουργία ένα πρόγραμμα που εντοπίζει αυτόματα τα άτομα που παρουσιάζονται μέσα στις εικόνες στο "street view" και θαμπώνει αυτόματα τα πρόσωπα τους ώστε να προστατεύονται τα προσωπικά δεδομένα των ατόμων. Σε έλεγχο που διενήργησε η Γαλλική αρχή CNIL στην εταιρεία Google διαπίστωσε ότι παρόλο που τα πρόσωπα παρουσιάζονται θαμπωμένα στο Διαδίκτυο, η εταιρεία Google διατηρεί τις αυθεντικές φωτογραφίες στις οποίες φαίνονται καθαρά τα πρόσωπα.

8.9. Εργαστήρι Χειρισμού Υποθέσεων

Στο Εργαστήρι αυτό συμμετέχουν εκπρόσωποι όλων των Ευρωπαϊκών Αρχών Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων. Διοργανώνεται δύο φορές το χρόνο και ασχολείται με θέματα της επικαιρότητας και γίνεται συζήτηση και ανταλλαγή εμπειριών όσον αφορά το χειρισμό παραπόνων.

Τα κυριότερα θέματα που αναλύθηκαν και συζητήθηκαν κατά το 2008 έχουν ως ακολούθως:

A. Βιομετρικά δεδομένα

1. Σλοβενία

Παρόλο που τα βιομετρικά δεδομένα δεν αποτελούν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα η Σλοβενική Αρχή υποστηρίζει πως χρήση τους πρέπει να υπόκεινται σε αυστηρούς κανόνες. Ο ιδιωτικός τομέας μπορεί να λαμβάνει μέτρα που να βασίζονται στην επεξεργασία βιομετρικών δεδομένων μόνο όταν είναι απαραίτητα για την άσκηση των δραστηριοτήτων τους, για την δημόσια ασφάλεια ή της περιορισίας τους και για την προστασία των μυστικών/ απόρρητων της επιχείρησης.

Στη Σλοβενία, σύμφωνα με το Νόμο τους, η επεξεργασία βιομετρικών δεδομένων υπόκειται σε prior checking. Οι εταιρείες παροτρύνονται επίσης, πριν την εγκατάσταση τέτοιων συστημάτων να συμβουλευονται τις συντεχνίες των εργαζομένων.

Οι εταιρείες που πουλούν τα συστήματα που επεξεργάζονται δακτυλικά αποτυπώματα ισχυρίζονται πως αποθηκευθούν μόνο templates, ότι η μεταγενέστερη επεξεργασία είναι αδύνατη και ότι οι κανόνες που θέτει η Νομοθεσία για την προστασία των προσωπικών δεδομένων εμποδίζει την εξέλιξη του τομέα αυτού.

Λόγο της πολυπλοκότητας της Νομοθεσίας στον τομέα αυτό, από πληροφορίες που έχει η Αρχή Προστασίας Δεδομένων, τουλάχιστον 100 εταιρείες έχουν εγκαταστήσει συστήματα με τη χρήση βιομετρικών δεδομένων χωρίς απόφαση της Αρχής.

Η Αρχή για λήψη των αποφάσεων της:

- Εξετάζει τη κάθε υπόθεση ξεχωριστά βάσει τα δικά της κριτήρια,
- Θεωρεί ότι η επεξεργασία για έλεγχο της ώρας προσέλευσης των εργαζομένων στην εργασία τους και για έλεγχο της πρόσβασης σε εγκαταστάσεις έχουν εντελώς διαφορετικά κριτήρια,
- Λαμβάνει υπόψη το κοινωνικό αντίκτυπο και τα τεχνικά χαρακτηριστικά των συστημάτων.
- Εξετάζει της εναλλακτικές λύσεις που υπάρχουν στη κάθε περίπτωση.

2. Ελβετία

Στη Ελβετία ένα μεγάλο γυμναστήριο/ ψυχαγωγικό κέντρο εγκατέστησε σύστημα με χρήση δακτυλικών αποτυπωμάτων για τον έλεγχο πρόσβασης των μελών του, με σκοπό την αποφυγή απάτης από μη μέλη, χωρίς να ενημερώσει από πριν την Ελβετική Αρχή Προστασίας Δεδομένων. Υποβλήθηκε καταγγελία από μέλη/ πελάτες που δεν συγκατήθονταν στην χρήση των βιομετρικών τους δεδομένων και κατόπιν ελέγχου η Ελβετική Αρχή έθεσε τις ακόλουθες προϋποθέσεις στον υπεύθυνο επεξεργασίας για την χρήση του συστήματος αυτού:

- Οι χρήστες πρέπει να έχουν εναλλακτική επιλογή για να εισέρχονται στις εγκαταστάσεις. Το σύστημα αυτό δεν πρέπει δηλαδή να είναι υποχρεωτικό για όλους αλλά μόνο για όσους το επιθυμούν.
- Τα templates θα πρέπει να είναι αποθηκευμένα σε smart cards και όχι σε μια κεντρική βάση δεδομένων (αποκεντρωμένη αποθήκευση).
- Τα βιομετρικά δεδομένα πρέπει να διαγράφονται το αργότερο σε 18 μήνες μετά την τελευταία συναλλαγή.

- Τα δεδομένα της συναλλαγής πρέπει να είναι ανώνυμα.

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας δέχτηκε τους όρους και η Ελβετική Αρχή διενήργησε έλεγχο ένα χρόνο μετά για να διαπιστώσει κατά πόσο τους τηρούσαν. Κατά τον έλεγχο διαπίστωσαν πως όλα ήταν σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που έθεσαν εκτός από την αποκεντρωμένη αποθήκευση.

3. Ιρλανδία

- ♦ **Σύστημα με δακτυλικά αποτυπώματα σε πινακοθήκη:** ο διευθυντής μιας πινακοθήκης στην Ιρλανδία, αφού πρώτα συμβουλευτήκε μέρος των εργαζομένων αποφάσισε να εγκαταστήσει σύστημα ελέγχου της εισόδου του προσωπικού με δακτυλικά αποτυπώματα. Υπήρξαν όμως καταγγελίες από ένα άλλος μέρος των εργαζομένων για παραβίαση του δικαιώματος προστασίας της ιδιωτικής ζωής. Η Ιρλανδική Αρχή έκρινε, μετά από διερεύνηση της υπόθεσης, πως η χρήση του συστήματος ήταν συναφή και πρόσφορη και δεν αποτελούσε αδικαιολόγητη παραβίαση της ιδιωτικής ζωής των εργαζομένων. Για λήψη της απόφασης τους αυτής έλαβαν υπόψη κατά κύριο λόγο την ανάγκη για προστασία και ασφάλεια των συγκεκριμένων χώρων και την ιδιαιτερότητα των περιστάσεων οι οποίες σχετίζονται με ένα ίδρυμα όπου η ασφάλεια είναι ύψιστης σημασίας.
- ♦ **Σύστημα καταγραφής του χρόνου εργασίας με βιομετρικά δεδομένα σε υπεραγορά:** μια αλυσίδα μικρών υπεραγορών εγκατέστησε σύστημα καταγραφής του χρόνου εργασίας με δακτυλικά αποτυπώματα. Ισχυρίστηκαν πως το σύστημα με τις κάρτες δεν ήταν σίγουρο και πως γίνονταν συχνά απάτες από τους εργαζομένους. Υποβλήθηκαν καταγγελίες από το προσωπικό για παραβίαση του Νόμου. Η Ιρλανδική Αρχή πληροφόρησε τον υπεύθυνο επεξεργασίας πως ο Νόμος χειρίζεται τους ανθρώπους ως άτομα και όχι ως τάξεις ανθρώπων και ότι εάν διενεργούνται απάτες από ένα μέρος του προσωπικού αυτό δεν πρέπει να περιθωριοποιεί το δικαίωμα προστασίας της ιδιωτικής ζωής όλων των υπαλλήλων. Η Αρχή εισηγήθηκε στον υπεύθυνο επεξεργασίας να χρησιμοποιήσει το σύστημα με τα βιομετρικά δεδομένα πάνω σε εθελοντική βάση και να αναθεωρήσουν τα αποτελέσματα σε διάστημα 6 μηνών.
- ♦ **Βιομετρικά δεδομένα στα σχολεία:** η Ιρλανδική Αρχή αποφάνθηκε πως επιτρέπεται η χρήση τους νοουμένου ότι δίνεται η ρητή συγκατάθεση από τους χρηστές (δηλαδή των ανηλίκων ή/ και των κηδεμόνων τους) και νοουμένου ότι υπάρχει εναλλακτική λύση για αυτούς που δεν συγκατατίθενται. Όσο αφορά τη συγκατάθεση των ανηλίκων, θεωρούν πως τα παιδιά που είναι μεταξύ 12 και 18 χρονών πρέπει να δίνουν οι ίδιοι τη συγκατάθεση τους μαζί με τους κηδεμόνες τους. Για παιδιά κάτω των 12 ετών, η συγκατάθεση του κηδεμόνα είναι αρκετή.

B. Διαδίκτυο

Rome memorandum

Το Rome memorandum ετοιμάστηκε από την Διεθνή Ομάδα Εργασίας για την προστασία των προσωπικών δεδομένων στις τηλεπικοινωνίες και υποβλήθηκε στην εαρινή Σύνοδο Επιτρόπων Προστασίας Δεδομένων στην Ρώμη τον Απρίλιο του 2008. Πρόκειται για συμβουλευτικό έγγραφο αναφορικά με την χρήση του διαδικτύου το οποίο περιλαμβάνει συστάσεις προς τα κράτη-μέλη για πιθανή τροποποίηση/

εναρμόνιση της νομοθεσίας τους, συστάσεις προς τους υπεύθυνους των site και συστάσεις προς τους χρήστες ώστε να μάθουν να προστατεύονται από μόνοι τους.

Συστάσεις προς τα κράτη-μέλη

- Να προβλέψουν για το δικαίωμα χρήσης ψευδώνυμου.
- Να βεβαιώνονται ότι γίνεται ορθή ενημέρωση των χρηστών.
- Να υποχρεώνουν τους υπεύθυνους επεξεργασίας να δημοσιεύουν τις περιπτώσεις όπου παραβιάστηκαν προσωπικά δεδομένα.
- Να περιλάβουν στα προγράμματα των σχολείων τα θέματα προστασίας των προσωπικών δεδομένων.

Συστάσεις προς υπεύθυνους επεξεργασίας

- Να γίνεται σαφής ενημέρωση.
- Να υπάρχει επιλογή χρήσης ψευδώνυμου.
- Να κρατούν τις υποσχέσεις που δίνονται στους χρήστες.
- Να βελτιώσουν τους μηχανισμούς που επιτρέπουν στους χρήστες να έχουν τον έλεγχο των προσωπικών τους δεδομένων.
- Να δημιουργήσουν αποτελεσματικό και εύκολο μηχανισμό υποβολής παραπόνων.
- Να βελτιώσουν την ασφάλεια των συστημάτων πληροφορικής.
- Να λάβουν μέτρα κατά των παράνομων δραστηριοτήτων και κατά των spam.
- Να προσφέρουν κρυπτογραφημένες συνδέσεις.
- Να εφαρμόζουν τη νομοθεσία προστασίας των προσωπικών δεδομένων της χώρας όπου λειτουργούν.

Συστάσεις προς τους χρήστες

- Να το σκέφτονται καλά πριν χρησιμοποιήσουν το αληθινό τους όνομα.
- Να σέβονται την ιδιωτική ζωή των άλλων.
- Να ενημερώνονται.
- Να έχουν διαφορετικό κωδικό πρόσβασης για την κάθε ιστοσελίδα.
- Να ελέγχουν τα δεδομένα τους.
- Να προσέχουν τις δραστηριότητες των ανήλικων παιδιών τους.

8.10. Ομάδα Εργασίας για την Αστυνομία και την Δικαιοσύνη (Working Party on Police and Justice- WPPJ)

Το Γραφείο μου συμμετείχε στις εργασίες της Ομάδας Εργασίας για την Αστυνομία και τη Δικαιοσύνη, η οποία αποτελεί θεσμικό Όργανο της Εαρινής Συνόδου των Ευρωπαϊκών Αρχών Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, με αρμοδιότητα να παρακολουθεί εξελίξεις στον Ευρωπαϊκό χώρο, σε θέματα Αστυνομίας και Δικαιοσύνης.

Τα κυριότερα θέματα που απασχόλησαν την Ομάδα κατά το 2008, ήταν η Συμφωνία του Prüm, το Προσχέδιο της Απόφασης Πλαίσιο του Συμβουλίου για την προστασία των προσωπικών δεδομένων που τυγχάνουν επεξεργασίας στα πλαίσια της Αστυνομικής και Δικαστικής συνεργασίας σε θέματα ποινικών υποθέσεων, το οποίο

υιοθετήθηκε στις 27/11/2008 (2008/977/ΔΕΥ), η αναθεωρημένη Συμφωνία μεταξύ της Ε.Ε. και των Η.Π.Α. σχετικά με την υποχρέωση των αερομεταφορέων να διαβιβάζουν στις αρμόδιες Αρχές των Η.Π.Α. δεδομένα επιβατών (PNR), οι Διμερείς/ Πολυμερείς Συμβάσεις μεταξύ Κρατών Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τρίτων χωρών, που αφορούν την ανταλλαγή πληροφοριών στα πλαίσια συνεργασίας των Αστυνομικών Αρχών και η Σύμβαση κατά του εγκλήματος μέσω του διαδικτύου (Cybercrime Convention).

Επίσης, σε συνεργασία με την Ομάδα Εργασίας του Άρθρου 29, ετοιμάστηκε Έγγραφο με τις κοινές απόψεις των δύο Ομάδων, σχετικά με τις τρεις Εκθέσεις της Επιτροπής, που αφορούσαν τις αντίστοιχες προτάσεις για αναθεώρηση της πολιτικής διαχείρισης συνόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τη δημιουργία Ευρωπαϊκού Συστήματος Επιτήρησης των Συνόρων (EUROSUR) και τη μελλοντική εξέλιξη του Οργανισμού FRONTEX, το οποίο αποστάληκε στον Επίτροπο για θέματα Δικαιοσύνης Ελευθερίας και Ασφάλειας κ. Jacques Barrot.

8.11. Ομάδα για τη συντονισμένη εποπτεία του EURODAC

Στα πλαίσια των εποπτικών του αρμοδιοτήτων, ο Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων προεδρεύει της Ομάδας για τη Συντονισμένη Εποπτεία του EURODAC (EURODAC Coordinated Supervision Group) η οποία απαρτίζεται από εκπροσώπους Εθνικών Αρχών Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων.

Η Ομάδα αυτή ασκεί συντονισμένους έλεγχους στην κεντρική μονάδα του EURODAC και συνέρχεται σε τακτά χρονικά διαστήματα με σκοπό τη συζήτηση προβλημάτων που αφορούν τη λειτουργία του EURODAC και τη σύνταξη Συστάσεων για επίλυσή τους.

Το EURODAC συστάθηκε βάσει του Κανονισμού 2725/2000 του Συμβουλίου με σκοπό την αντιπαραβολή δακτυλικών αποτυπωμάτων για την αποτελεσματική εφαρμογή της Σύμβασης του Δουβλίνου. Αποτελείται από μια κεντρική μονάδα δακτυλικών αποτυπωμάτων αιτητών ασύλου και αλλοδαπών που βρίσκονται παράνομα σε κράτος-μέλος της Ε.Ε. στην οποία έχουν πρόσβαση και αντιπαραβάλλουν αποτυπώματα οι αρμόδιες εθνικές Αρχές για την εφαρμογή του EURODAC.

Κατά το 2008, οι εργασίες της Ομάδας για τη Συντονισμένη Εποπτεία του EURODAC εστιάζονταν στις Προτάσεις που είχαν υποβληθεί από την Επιτροπή, για τροποποίηση των Κανονισμών (ΕΚ) 343/2003 (Δουβλίνο ΙΙ) και (ΕΚ) 2725/2000 (EURODAC).

Στα πλαίσια του συντονισμένου ελέγχου, η Ομάδα ετοίμασε τρία ερωτηματολόγια τα οποία οι αρμόδιες Εποπτικές Αρχές απεύθυναν στις Εθνικές Αρχές για την εφαρμογή του EURODAC, με σκοπό να εξακριβωθούν οι διαδικασίες που ακολουθούνται σε κάθε Κράτος Μέλος, αναφορικά με την υποχρέωση ενημέρωσης των αιτητών για τη συλλογή/ καταχώρηση και επεξεργασία των δακτυλικών τους αποτυπωμάτων στη βάση αποτυπωμάτων του EURODAC, τη διακρίβωση της ηλικίας των αιτητών και την ανταλλαγή πληροφοριών μέσω του συστήματος Dublinet. Τα πορίσματα του ελέγχου αναμένεται να ανακοινωθούν εντός του 2009.

8.12. 24^η Συνάντηση της Επιτροπής T-PD

Η Επιτροπή αυτή είναι η Συμβουλευτική Επιτροπή για τη Σύμβαση 108 του Συμβουλίου της Ευρώπης για την «Προστασία του Ατόμου από την Αυτοματοποιημένη Επεξεργασία Προσωπικών Δεδομένων». Η Επιτροπή συνέρχεται μία φορά το χρόνο στο Στρασβούργο και εξετάζει /καταρτίζει/ εγκρίνει/ αποφαινεται για την έκδοση και δημοσιοποίηση εγγράφων σχετικών με την προστασία των προσωπικών δεδομένων και γενικά την εφαρμογή της Σύμβασης 108 και του Πρόσθετου Πρωτοκόλλου 181 αυτής «αναφορικά με τη σύσταση αρχών ελέγχου και τη διασυννοριακή ροή προσωπικών δεδομένων».

Κατά την συνάντηση του 2008 έγινε σχετική αναφορά στις χώρες οι οποίες υπέγραψαν και επικύρωσαν τη Σύμβαση 108 και το Πρόσθετο Πρωτόκολλο. Να σημειωθεί ότι η Κύπρος έχει υπογράψει και κυρώσει τα πιο πάνω νομικά έγγραφα. Τα πιο σημαντικά θέματα τα οποία συζητήθηκαν κατά τη συνάντηση ήταν:

(α) Η μελέτη που κατάρτισαν επιστημονικοί συνεργάτες της Επιτροπής με τίτλο «Application of Convention 108 to the Profiling mechanism» και η περαιτέρω και καλύτερη αξιοποίησή της. Ο σκοπός της μελέτης ήταν ο διαχωρισμός των profiling διαδικασιών από τις στατιστικές διαδικασίες και η σύνδεση των πρώτων διαδικασιών με τη Σύμβαση 108. Αποφασίστηκε όπως η μελέτη δημοσιευθεί στην ιστοσελίδα του Συμβουλίου της Ευρώπης.

(β) Ο θεσμός του Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων του Συμβουλίου της Ευρώπης: αναλύθηκε ο θεσμός αυτός ενώ τέθηκαν υπόψην της Επιτροπής και οι αδυναμίες για την απρόσκοπτη εκτέλεση των καθηκόντων του όπως ο χαμηλός προϋπολογισμός.

(γ) Οι δραστηριότητες του Media and Information Society Division (οργάνου του Συμβουλίου της Ευρώπης) οι κυριότερες από τις οποίες ήταν:

- Έχουν θέσει πρότυπα σε συνεργασία με κράτη μέλη αλλά και παρατηρητές και μη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης.
- Ανέπτυξαν χρήσιμα εργαλεία όπως επιμορφωτικά παιχνίδια.
- Εκπροσώπησαν το Συμβούλιο της Ευρώπης σε Διεθνείς και Ευρωπαϊκούς Οργανισμούς.
- Τον Φεβρουάριο του 2008 έχουν εκδώσει διακήρυξη σχετικά με την προστασία της αξιοπρέπειας, ασφάλειας και ιδιωτικής ζωής των παιδιών στο διαδίκτυο στην οποία περιλαμβάνονται οι ανησυχίες για profiling των πληροφοριών που αφορούν τα παιδιά και διατήρηση των προσωπικών τους δεδομένων για εμπορικούς σκοπούς.
- Έχουν εκδώσει Συστάσεις.
Αναφορικά με τα μέτρα για την προώθηση του σεβασμού της ελευθερίας έκφρασης και πληροφόρησης αναφορικά με τα φίλτρα του διαδικτύου για σεβασμό της ιδιωτικής ζωής κατά την χρησιμοποίηση των εν λόγω αρχείων. Το Νοέμβριο του 2007 έχει εκδοθεί σχετική Σύσταση με τα μέτρα για την προώθηση του «public service value on the internet». Το Σεπτέμβριο του 2007 έχει εκδοθεί Σύσταση αναφορικά με την προώθηση της ελευθερίας έκφρασης και πληροφόρησης στο νέο πληροφοριακό και επικοινωνιακό περιβάλλον. Το Σεπτέμβριο του 2006 έχει εκδοθεί σχετική Σύσταση αναφορικά με την ενδυνάμωση των παιδιών στο νέο πληροφοριακό και επικοινωνιακό περιβάλλον.

- Προγραμματιζόμενη εργασία: έγγραφα σχετικά με την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, media literacy (στοιχειώδης εκπαίδευση αναφορικά με τα μέσα επικοινωνίας), harmful content (επιβλαβές περιεχόμενο), copyright (πνευματική ιδιοκτησία), developing tools www.wildwebwoods.org. Στην ιστοσελίδα αυτή υπάρχουν on line παιχνίδια για παιδιά, τα οποία στοχεύουν στην επιμόρφωση των παιδιών αναφορικά με τα δικαιώματά και τις ελευθερίες τους στο διαδίκτυο, διαθέσιμα σε 14 γλώσσες μεταξύ των οποίων και η Ελληνική. Την εν λόγω ιστοσελίδα χρησιμοποίησαν πέραν των 17000 χρηστών. Βιβλίο σχετικά με την στοιχειώδη εκπαίδευση αναφορικά με το διαδίκτυο σε 9 γλώσσες μπορεί να εντοπιστεί στην ιστοσελίδα: www.coe.int/media 1η και 2η έκδοση η 3^η έκδοση θα κυκλοφορήσει μέσα στο 2008.

(δ) «Fundamental right to data protection»: Έγγραφο που ετοιμάστηκε από τον Ιταλό Καθηγητή Stefano Rodota, για την ανάγκη υιοθέτησης ενός εγγράφου π.χ Πρόσθετου Πρωτοκόλλου με βάση το οποίο να καθορίζεται το δικαίωμα στην προστασία των προσωπικών δεδομένων ως θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα και η τυχόν παραβίαση του εν λόγω δικαιώματος να καθιστά το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ως το καθ'ύλην αρμόδιο Δικαστήριο να επιλαμβάνεται των περιπτώσεων αυτών.

Το θέμα αυτό όπως εντέλει αποφασίστηκε θα συζητηθεί κατά τη νέα σύνοδο το 2009.

8.13. Άλλες Συναντήσεις

Συνάντηση των Αρχών Προστασίας Δεδομένων του Ηνωμένου Βασιλείου, της Σκωτίας, της Ιρλανδίας, των νήσων Guernsey, Jersey και Isle of Man, της Μάλτας και του Γιβραλτάρ.

Η συνάντηση αυτή πραγματοποιείται μία φορά το χρόνο και σ' αυτή ανταλλάσσονται πληροφορίες και εμπειρίες για το χειρισμό διαφόρων θεμάτων και γίνεται αναφορά στα σημαντικότερα θέματα που απασχόλησαν τις Αρχές το συγκεκριμένο χρόνο. Είναι μια άτυπη, ανεπίσημη συνάντηση, στην οποία μας δίνεται η ευκαιρία για ανταλλαγή απόψεων και πληροφόρηση χωρίς συγκεκριμένη ημερήσια διάταξη.

Η συνάντηση του 2008 έγινε στο Γιβραλτάρ και σ' αυτή συμμετείχαν αντιπροσωπεία από τις Βερμούδες οι οποίες βρίσκονται στο στάδιο ετοιμασίας νομοθεσίας περί προστασίας προσωπικών δεδομένων και ίδρυσης αρχής προστασίας δεδομένων, η οποία είχε εκφράσει επιθυμία να παραστεί στη συνάντηση ως «παρατηρητές».

8.14. Συνεργασία με άλλες Αρχές Προστασίας Δεδομένων

Η Οδηγία 95/45/EK προβλέπει για τη συνεργασία μεταξύ των αρχών ελέγχου των κρατών μελών, ιδίως με την ανταλλαγή όλων των χρήσιμων πληροφοριών. Παρόμοια πρόνοια υπάρχει και στο Νόμο 138(I)/2001 (άρθρο 23(ιδ)).

Το Γραφείο μου συνεργάζεται στενά με τις Αρχές Προστασίας Δεδομένων των υπολοίπων Κρατών Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης κυρίως μέσω του κλειστού διαδικτυακού συστήματος CIRCA, μέσω του οποίου μας αποστέλλονται ερωτήματα, εκθέσεις, έρευνες και ερωτηματολόγια στα οποία ανταποκρινόμαστε με συνέπεια.